NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Redegørelse over oversættelsesforpligtelser i den offentlige sektor

Formandens Departement

J.nr.: 2026 – 13376

2. november 2026

Indholdsoversigt

1. Indledning ... 3
2. Metode og afgræsning ... 3
   2.1. Metode ... 3
   2.2. Afgrænsning ... 4
3. Sprogkrav i lovgivningen ... 4
   3.1. Selvstyreloven ... 5
   3.2. Sagsbehandlingsloven ... 5
   3.3. Sprogpolitikloven ... 6
   3.4. Krav om skriftlig oversættelse ... 7
      3.4.1. Arbejdsmarkeds- og socialområdet ... 7
      3.4.2. Sundhedsområdet ... 7
   3.5. Sprogkrav til dokumenter og information ... 8
      3.5.1. Arbejdsmarkeds- og socialområdet ... 9
      3.5.2. Boligområdet ... 9
      3.5.3. Erhvervsområdet ... 9
      3.5.4. Finansområdet ... 10
      3.5.5. Ligestillingsområdet ... 10
      3.5.6. Lovgivning om Inatsisartut og Naalakkersuisut ... 11
      3.5.7. Kirkeområdet ... 11
      3.5.8. Kommunale forhold og områder uden for kommunal inddeling ... 13
      3.5.9. Kulturområdet ... 13
      3.5.10. Uddannelsesområdet ... 14
   3.6. Krav på mundtlig tolkning ... 16
      3.6.1. Tjenestemandsområdet ... 16
      3.6.2. Lovgivning om Inatsisartut ... 16
      3.6.3. Menneskerettighedsområdet ... 17
      3.6.4. Sundhedsområdet ... 18
      3.6.5. Uddannelsesområdet ... 18
4. Internationale forpligtigelser ... 19
   4.1. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention ... 19
   4.2. Den Europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog ... 20
   4.3. Nordisk sprogkonvention ... 20
   4.4. FN's Konvention om borgerlige og politiske rettigheder ... 21
   4.5. FN's Børnekonvention ... 22
5. Sammenfatning og vurdering ... 22
   5.1. Regler, der definerer forvaltningsrettens almindelige sprogkrav ... 23
   5.2. Regler, der konkretiserer forvaltningsrettens almindelige sprogregler ... 24
   5.3. Regler, der beror på samarbejder med danske, færøske og udenlandske myndigheder ... 25
   5.4. Regler, der sikrer borgernes beskyttelsesniveau i kontraktforhold ... 25
   5.5. Regler, der beror på uddannelsesmæssige hensyn til borgerne ... 25
   5.6. Regler, der skal sikre markedskonkurrence ... 26
   5.7. Regler, der skal sikre borgerinddragelse ... 26
   5.8. Regler, der beror på befolkningens politiske betjening på to sprog ... 27
   5.9. Regler, der sikrer vælgernes ret til demokratisk deltagelse på lige fod ... 27
   5.10. Regler, der beror på befolkningens kirkelige betjening ... 28
   5.11. Regler, der beror på dobbeltsprogethed i administration ... 28
   5.12. Regler, der sikrer borgerne en oversættelsesservice ved offentlig attestation m.v. ... 28
Bilag 1. Liste over Inatsisartutlove med oversættelseskrav ... 30

1. Indledning

Under efterårssamling 2025 vedtog Inatsisartut følgende beslutning (EM 2025/147):

> *"Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at medtage en vurdering af omfanget og nødvendigheden af oversættelser i den offentlige sektor i forbindelse med arbejdet om effektivisering i den offentlige sektor. I medfør af dette, skal en særskilt redegørelse om oversættelser fremlægges for Inatsisartut senest til EM 2026. Redegørelsen skal blandt andet indeholde en angivelse af hvilke love, som vil være nødvendige at ændre i forhold til eventuelle fjernelser af krav."*

Med nærværende redegørelse efterkommer Naalakkersuisut denne beslutning ved at kortlægge de retlige forpligtelser, der pålægger den offentlige sektor at oversætte dokumenter eller stille information til rådighed på et andet sprog end grønlandsk.

Naalakkersuisut har ved beslutning af 21. august 2025 nedsat en reformkommission, som skal udarbejde anbefalinger og beslutningsgrundlag, der kan fremtidssikre den offentlige sektor gennem en mere borgernær, sammenhængende og effektiv organisering af opgaver og ressourcer.[1] Nærværende redegørelse er i overensstemmelse med Inatsisartutbeslutning EM 2025/147 blevet oversendt til reformkommissionen med anmodning om at medtage en vurdering af omfanget og nødvendigheden af oversættelser i den offentlige sektor i kommissionens arbejde om effektivisering i den offentlige sektor

2. Metode og afgræsning

2.1. Metode

Formålet med nærværende redegørelse er at identificere de oversættelsesforpligtelser, som påhviler den offentlige sektor, så de kan medtages i den vurdering af omfanget og nødvendigheden af oversættelser, som Inatsisartut har pålagt reformkommissionen at foretage.

Den offentlige sektors oversættelsesforpligtelser er identificeret ved at gennemgå 1.085 retskilder[2] offentliggjort på Nalunaarutit.gl. Hver retskilde er gennemgået ved hjælp af en på forhånd fastlagt søgestrategi, hvor der manuelt er søgt efter ord og ordstammer, som direkte eller indirekte kan indikere et oversættelses- eller sprogkrav.[3] Heri ligger der den metodiske begrænsning, at oversættelsesforpligtelser ikke identificeres, såfremt en oversættelsesforpligtelse ikke indeholder et af de anvendte søgeord. Da forekomsten af et søgeord ikke i sig selv påviser en oversættelsesforpligtelse, er de identificerede bestemmelser efterfølgende vurderet i deres retlige og sproglige kontekst med henblik på at fastslå bestemmelsens indhold og anvendelsesområde. De identificerede bestemmelser er fortolket efter almindelige fortolkningsprincipper med inddragelse af bestemmelsens ordlyd, sammenhæng, formål og, hvor relevant, forarbejder og øvrige fortolkningsbidrag.

For at mindske risikoen for, at oversættelsesforpligtelser ikke er blevet identificeret igennem søgestrategien, har redegørelsen været i intern høring hos alle Naalakkersuisuts departementer med henblik på at kontrollere, om der er øvrige oversættelsesforpligtelser inden for de respektive departementers ressortområde. Den interne høring er således en supplerende kontrol af redegørelsens fuldstændighed.

[1] Naalakkersuisut (2025). Kommissorium for reformkommission med henblik på at forberede reform af centraladministrationen og samspillet med kommunerne, vedtaget den 21. august 2025. Tilgængelig på: https://naalakkersuisut.gl/-/media/departementer/finanser_og_ligestilling/reformkommission/kommissorium-for-reformkommissionen.pdf (Tilgået: 28. september 2026).
[2] Retskilder registeret som gældende under "Selvstyrets lovbekendtgørelse", "Inatsisartutlov", "Landstingslov", "Landstingsforordning", "Selvstyrets bekendtgørelse" eller "kommunal vedtægt" på Nalunaarutit.gl. (Tilgået: 9. oktober 2026).
[3] I hver retskilde er der blevet søgt efter "oversæt", "grønlandsk", "engelsk", "dansk", "forstå", "tolk", "sprog", "modersmål, "foreligge på", "forelægges på", "affattes på", "udleveres på", "offentliggøres på", "informeres", "gives på", "udfærdiges på" og "kommunikeres".

2.2. Afgrænsning

Nærværende redegørelse er afgrænset til kun at behandle de forpligtelser til oversættelse til et andet sprog end grønlandsk, som påhviler den offentlige sektor som pligtsubjekt. Ved den offentlige sektor forstås i denne redegørelse Inatsisartut, Naalakkersuisut og selvstyres centraladministration, kommunerne samt øvrige offentlige myndigheder og institutioner inden for overtagne sagsområder.

Redegørelsen omfatter følgelig ikke oversættelseskrav, der er rettet mod privatpersoner eller selskaber, herunder helt eller delvist selvstyre- eller kommunalt ejede selskaber, der er organiseret i private former, f.eks. som aktieselskab. Eksempelvis er eventuelle sprogkrav til brugsanvisninger eller reklamer anset som henvendt til den private sektor og ikke den offentlige sektor, selv om et offentligt ejet aktieselskab kunne blive forpligtet af kravet.

Redegørelsen omfatter alene sprogkrav, der medfører en retlig forpligtelse for den offentlige sektor til at foretage oversættelse til et andet sprog end grønlandsk, enten af egen drift (ex officio) eller efter anmodning. Generelle regler om anvendelsen af bestemte sprog medtages således ikke, hvis reglerne ikke i sig selv medfører en forpligtelse til at foretage oversættelse. Dette gælder eksempelvis generelle krav om sprogpolitik og regler om undervisningssprog mv.

Redegørelsen er endvidere afgrænset til oversættelsesforpligtelser inden for overtagne sagsområder, der følger af retskilder vedtaget af Grønlands Selvstyre. Disse omfatter Inatsisartutlove, Landstingslove, Landstingsforordninger og deres underliggende retskilder, såsom bekendtgørelser og kommunale vedtægter godkendt af selvstyret. Eventuelle forpligtelser i rigslovgivning er ikke medtaget, da oversættelsesforpligtelsen normalt vil være rettet mod rigsmyndighederne. Eksempler herpå findes især inden for retsplejen, hvor f.eks. retten til bistand af en tolk følger af retsplejelovens § 95 i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions og FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder. Eventuelle oversættelsesforpligtelser i hjemtaget rigslovgivning er ikke medtaget i redegørelsen, da hjemtaget rigslovgivning ikke kan ændres før den erstattes af selvstyrets lovgivning.

Redegørelsen har ikke til formål generelt at kortlægge administrativ praksis vedrørende oversættelse. Administrativ praksis inddrages alene i begrænset omfang, hvor praksis knytter sig til de identificerede retlige oversættelsesforpligtelser og kan bidrage til at belyse, hvordan disse forpligtelser forstås eller efterleves i den offentlige administration. En administrativ praksis med at oversætte materiale medtages således ikke som en selvstændig oversættelsesforpligtelse, uanset om denne praksis måtte fremgå af offentliggjorte instrukser, såsom retningslinjer eller cirkulærer.

Nødvendigheden af eksisterende oversættelseskrav må især bedømmes ud fra Grønlands internationale retlige forpligtelser. Redegørelsen inddrager derfor relevante internationale forpligtelser i det omfang, disse kan begrænse det retlige råderum for den grønlandske lovgivers regulering af oversættelsesforpligtelser. Det skal dog bemærkes, at bedømmelsen af et oversættelseskravs nødvendighed ofte forudsætter en blandet juridisk-politisk vurdering, fordi de internationale regler, som Grønland er omfattet af, kan efterlade en betydelig skønsmargen til den nationale lovgiver. Redegørelsens afsluttende afsnit må derfor henholde sig til at påpege de overordnede juridiske hensyn, der skal indgå i lovgiverens beslutning om evt. at afskaffe eller begrænse borgernes sproglige rettigheder. Det endelige skøn over, hvordan internationale regler og retsprincipper på sprogområdet bør udmøntes i Grønland, kan derimod alene udøves af den grønlandske lovgiver.

3. Sprogkrav i lovgivningen

Redegørelsens afsnit 3 kortlægger de oversættelsesforpligtelser, der efter gældende ret påhviler den offentlige sektor. Indledningsvis beskrives de overordnede retlige rammer for anvendelsen af sprog i offentlige forhold. Derefter sondrer redegørelsen mellem krav om skriftlig oversættelse, sprogkrav til dokumenter og information, der kan nødvendiggøre oversættelse, samt krav om mundtlig tolkning.

3.1. Selvstyreloven

Ifølge Lov om Grønlands Selvstyre[4] § 20, er grønlandsk det officielle sprog i Grønland. Bestemmelsen indeholder ikke krav om oversættelser, hvilket markerer et skifte fra § 9 i Lov om Grønlands hjemmestyre [5], hvorefter både det grønlandske og det danske sprog kunne anvendes i offentlige forhold.

Den grønlandske selvstyrekommission begrundede ændringen med, at "*Det grønlandske sprog er en del af det grønlandske folks kulturelle identitet, og sproget bør derfor være ikke blot landets hovedsprog, men officielle sprog."* [6]

Ved udformningen af selvstyrelovens § 20 blev der lagt vægt på, at selvstyreloven alene burde vedrøre principielle forhold, hvorefter andre forhold må reguleres gennem anden lovgivning. I denne forbindelse fremhævede Selvstyrekommissionen, at den daværende sagsbehandlingslov fastslog, at både det grønlandske og det danske sprog kan anvendes i offentlige forhold.[7] Selvstyrelovens § 20 skal følgelig ikke forstås som en opfordring til at afskaffe oversættelseskrav, idet bestemmelsen overlader det til den grønlandske lovgiver at tage stilling til sproglige krav, hvorimod hjemmestyreloven forpligtede myndighederne til at sikre, at de kunne betjene befolkningen på 2 sprog.

3.2. Sagsbehandlingsloven

Sagsbehandlingsloven[8] gælder ifølge § 1 for alle dele af den offentlige forvaltning under Grønlands Selvstyre og kommunerne, og loven finder ifølge § 2 anvendelse ved behandlingen af alle sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed. Loven gælder dermed på tværs af den offentlige forvaltning, men kun i forbindelse med sagsbehandling, og ikke når det offentlige yder ren servicevirksomhed, såsom undervisning eller patientbehandling.

Med hjemmel i sagsbehandlingslovens § 7 a kan en part i en sag vælge, om vedkommende ønsker at blive betjent på grønlandsk eller dansk:

> *"**§ 7 a.** Den, der er part i en sag, kan tilkendegive at vedkommende ønsker at blive betjent på grønlandsk eller dansk. En sådan tilkendegivelse er bindende for myndigheden."*

Bestemmelsen kan medføre både en mundtlig oversættelsesforpligtelse for myndigheden samt en skriftlig, hvis sagens materiale ikke allerede foreligger på dansk.

§ 7 a blev indsat i 1998, og det fremgår af lovbemærkningerne, at formålet er at give borgerne en klar og utvetydig ret til at blive betjent på grønlandsk eller dansk. Bestemmelsen skulle tydeliggøre en allerede gældende retstilstand, da samme ret i forvejen blev udledt af sagsbehandlingslovens § 7 om vejledningspligt overfor borgeren, af § 25 om klagevejledning, samt af det juridiske princip om, at en myndighed af egen drift skal undersøge sagens fakta, inden der træffes afgørelse (officialmaksimen).

Ifølge denne opfattelse blev myndigheden inden for visse grænser anset som forpligtet til at sikre, at myndigheden er i stand til at forstå og blive forstået af personer, der retter henvendelse til en myndighed inden for dennes sagsområde, også selv om henvendelsen sker på et fremmet sprog. Heri lå ikke nødvendigvis en pligt til at sikre oversættelse til borgerens modersmål, men dog en pligt til at kommunikere på et sprog, som borgeren forstår tilstrækkeligt godt, om nødvendigt ved at anvende en tolk. Den beskrevne retsopfattelse gøres fortsat gældende i den forvaltningsretlige litteratur, bl.a. under henvisning

[4] Lov nr. 473 af 12. juni 2009 om Grønlands Selvstyre (herefter 'selvstyreloven')
[5] Lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands hjemmestyre (herefter 'Hjemmestyreloven'). Sprogbestemmelsen i § 9 havde følgende ordlyd: *"§ 9. Det grønlandske sprog er hovedsproget. Der skal undervises grundigt i det danske sprog. Stk. 2. Begge sprog kan anvendes i offentlige forhold."*
[6] Betænkning nr. 1497/2008 om selvstyre i Grønland af Grønlandsk-dansk selvstyrekommission, s. 83.
[7] Ibid., s. 84.
[8] Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 4 af 20. april 2021 af landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning.

til internationale forpligtelser,[9] om end det kan være omtvistet, hvor langt myndighedernes pligter strækker sig i den enkelte situation.

Sagsbehandlingslovens § 7 a afklarer pligtens omfang for så vidt angår ønsker om myndighedsbetjening på dansk. For henvendelser på andre nordiske sprog eller på øvrige fremmedsprog kan myndighederne ikke henholde sig til en lignende klar regulering, men må som udgangspunkt selv udfinde omfanget af deres sproglige forpligtelser gennem en anvendelse af forvaltningsretten under inddragelse af relevant international ret.

3.3. Sprogpolitikloven

Sprogpolitikloven[10] indeholder ikke egentlige oversættelsespligter, men fastlægger de overordnede rammer for anvendelsen af grønlandsk, dansk og fremmedsprog[11]. Inatsisartutloven skal ifølge de almindelige lovbemærkninger ikke forstås som en endelig fastlæggelse af sprogpolitikken, men som en rettesnor til videre udvikling. Inatsisartutlovens § 3 lyder således:

> *"**§ 3.** Det grønlandske sprog er det officielle sprog i Grønland og anvendes i offentlige forhold.*
> *[…]*
> *Stk. 3. Det danske sprog kan anvendes i offentlige forhold.*
> *Stk. 4. Engelsk og andre fremmedsprog anvendes i det omfang, der er behov herfor."*

Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 3, at bestemmelsen udstikker rammerne for Selvstyrets regulering af sprogbrugen i offentlige forhold og i samfundet som helhed.

§ 3, stk. 3, skal ifølge lovbemærkningerne udtrykkeligt forstås som en videreførelse af hjemmestyrelovens § 9, hvorefter både grønlandsk og dansk kan anvendes i offentlige forhold. Lovbemærkningerne henviser desuden til sagsbehandlingslovens § 7 a, hvorefter en sagspart frit kan vælge at blive betjent på grønlandsk eller dansk.

Ifølge § 3, stk. 4, kan engelsk eller andre fremmedsprog også anvendes i det omfang, der er behov for det. Bestemmelsen fastslår udtrykkeligt, hvad der i det væsentlige også kan udledes af sagsbehandlingslovens § 7 om vejledningspligten. Bestemmelse om fremmedsprog er eksempelvis udmøntet i storskalalovens[12] § 22, hvor det fremgår, at sagsbehandling og afgørelser kan foretages på engelsk, hvis adressaterne for afgørelserne ønsker det, og hensynet til sagens parter ikke på afgørende måde taler imod at anvende engelsk.[13]

Efter sprogpolitiklovens § 4 skal offentlige myndigheder udarbejde en sprogpolitik. Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 4, stk. 1, at sprogpolitikken udgør et sæt retningslinjer med fokus på blandt andet myndighedens sproglige kompetencer og kompetencemål. Sprogpolitikken kan herunder indeholde praktiske retningslinjer for myndighedens forretningsgange, eksempelvis i forbindelse med ekstern kommunikation eller oversættelsesarbejde. Inatsisartutlovens krav om en sprogpolitik giver dermed myndighederne anledning til at afklare omfanget af deres oversættelsesforpligtelser ifølge sagsbehandlingsloven, den øvrige forvaltningsret og eventuelt relevante regler i international ret. Kravene kan være forskellige fra myndighed til myndighed, f.eks. afhængigt af sagernes karakter.

---

[9] Fenger, N. (red.) (2018) *Forvaltningsret*. 1. udg. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, s. 391f
[10] Inatsisartutlov nr. 7 af 19. maj 2010 om sprogpolitik.
[11] Sprogpolitikloven er ikke helt konsekvent i spørgsmålet, hvorvidt det danske sprog i en grønlandsk sammenhæng skal anses som et fremmedsprog eller ej. Lovbemærkninger anvender både formuleringer i stil med "dansk eller andre fremmedsprog" og formuleringer i stil med "grønlandsk, dansk og fremmedsprog". Det færøske sprog omtales alene i lovbemærkningerne, hvor det nævnes i forbindelse med den nordiske sprogkonvention af 17. juni 1981.
[12] Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 5 af 25. maj 2022 af Inatsisartutlov om bygge- og anlægsarbejder ved storskalaprojekter.
[13] Bestemmelsen har karakter af en serviceoplysning, ikke et oversættelseskrav mv., hvorfor den ikke er genstand for yderligere omtale i denne redegørelse.

3.4. Krav om skriftlig oversættelse

Lovgivningen indeholder et antal bestemmelser, som inden for bestemte sagsområder udtrykkeligt kræver, at dokumenter oversættes til et andet sprog end grønlandsk. Disse pligter, der påhviler myndigheden enten af egen drift eller efter borgerens anmodning, beskrives i det følgende.

3.4.1. Arbejdsmarkeds- og socialområdet

3.4.1.1. Ansættelsesbevisloven

Inatsisartutlov nr. 16 af 21. november 2022 om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet (ansættelsesbevisloven) indeholder følgende krav om oplysninger til lønmodtageren i § 2, stk. 1-2:

> *"**§ 2.** Arbejdsgiveren skal senest 1 måned efter, at ansættelsesforholdet er påbegyndt, give lønmodtageren oplysninger om de forhold, der er opregnet nedenfor i stk. 3, nr. 1-10. Arbejdsgiveren er forpligtet til at give oplysningerne på et sprog, som lønmodtageren forstår.*
>
> *Stk. 2. Hvis lønmodtageren anmoder om, at oplysningerne gives på enten grønlandsk eller dansk, skal arbejdsgiveren senest 1 måned efter give lønmodtageren oplysningerne på det ønskede sprog."*

Ifølge Vejledning til Ansættelsesbevisloven indebærer stk. 1 ikke er et krav om, at oplysningerne gives på lønmodtagerens modersmål. Det afgørende er, at lønmodtageren forstår sproget, som oplysningerne gives på.[14] Lønmodtageren har desuden efter stk. 2 ret til at få oplysningerne på grønlandsk eller dansk efter eget valg.

Afhængigt af, på hvilket sprog en arbejdsgiver oprindeligt har udstedt et ansættelsesbevis, kan Inatsisartutloven derfor indebære en pligt til skriftlig oversættelse. En offentlig arbejdsgiver kan således være forpligtet til at oversætte et ansættelsesbevis til et andet sprog end grønlandsk.

3.4.1.2. Førtidspensionsloven

Førtidspensionsloven[15] indeholder en forpligtigelse til at oversætte relevante sagsakter til dansk, når en borger med ret til førtidspension flytter fra en grønlandsk kommune til en kommune i Danmark eller på Færøerne. Oversættelsesforpligtelsen påhviler fraflytningskommunen, jf. § 7 a, stk. 2:

> *"Stk. 2. Fraflytningskommunen skal afholde omkostningerne for oversættelse af relevante sagsakter til dansk."*

Bestemmelsen beror på de samarbejdsprocedurer, der er etableret med danske og færøske myndigheder.

3.4.2. Sundhedsområdet

3.4.2.1. Patientklage- og erstatningsloven

Inatsisartutlov nr. 50 af 25. november 2024 om patienters klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet indeholder flere krav om oversættelser.

I forbindelse med behandling af klager over sundhedsfaglig virksomhed fremgår følgende af § 6, stk. 5:

> *"Stk. 5. Landslægeembedet sikrer oversættelse til dansk og grønlandsk af sagens materiale, når det er relevant og nødvendigt."*

Denne bestemmelse skal ses på baggrund af samme lovs § 4, stk. 1, hvorefter klager fra patienter over sundhedsfaglig virksomhed, der udøves af sundhedspersoner i Grønland, skal indbringes for

[14] Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender, *Vejledning til Ansættelsesbevisloven*, version 01, 29. oktober 2025, afsnit C.3, Nalunaarutit – Vejledning til Ansættelsesbevisloven (tilgået 23. september 2026).
[15] Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 41 af 6. maj 2025 af Inatsisartutlov om førtidspension.

Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn i Danmark. De specielle lovbemærkninger til § 6, stk. 5, uddyber, at oversættelsesforpligtelsen vedrører "*relevante materiale, herunder selve klagen, journalmaterialet, sagsfremstillingen mv*." Dette materiale behøver ikke altid foreligge på både grønlandsk og dansk, eftersom oversættelse kun skal ske, når det er "*relevant og nødvendigt*". Ifølge de specielle lovbemærkninger til § 6, stk. 5 skal Landslægeembedet afholde udgifterne for oversættelsen medmindre andet fremgår af øvrig lovgivning eller aftale.

Der kan også forekomme en pligt til oversættelse ved behandlingen af patienterstatningssager. Ifølge Inatsisartutloven § 25, stk. 4, afgøres erstatningssager af Patienterstatningen i Danmark. Alle erstatningssager indgives til Landslægeembedet, der indhenter journalmateriale og en udtalelse fra det relevante behandlingssted samt udarbejder en sagsfremstilling, som sendes til patienterstatningen i Danmark. Det følger af de specielle lovbemærkninger til § 25, stk. 2, at en eventuel oversættelse af grønlandske dokumenter til dansk varetages af Landslægeembedet som en del af sagens forberedelse.

Da Patienterstatningen i Danmark træffer afgørelse på dansk, påhviler en evt. oversættelsesforpligtigelse Landslægeembedet, jf. § 25, stk. 4.

> *"Stk. 4. Erstatningssager efter denne Inatsisartutlov afgøres af Patienterstatningen i Danmark. Patienterstatningen sender afgørelsen til Landslægeembedet, som forestår eventuel oversættelse og oversendelse til sagens parter. […]"*

Ved en anke af afgørelsen, følger det af de specielle lovbemærkninger til § 25, stk. 6, at Landslægeembedet sørger for en eventuel oversættelse af anken, før sagen oversendes til Ankenævnet for Patienterstatning, der henhører under den danske Styrelsen for Patientklager.

3.4.3.2. Bekendtgørelse om ydelser ved undersøgelse og behandling uden for patientens hjemsted

Ved klager over behandling eller serviceniveau på et behandlingssted uden for Grønland indeholder Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 2 af 24. januar 2005 om ydelser ved undersøgelse og behandling uden for patientens hjemsted i § 18 en pligt for sundhedsvæsenet til at yde patienter, der anmoder herom, praktisk bistand ved udformning af en klage. § 18, stk. 2, lyder:

> *"Stk. 2. Klager efter stk. 1 skal kunne indgives på patientens modersmål. Sundhedsvæsenet påser i forbindelse med ydelsen af praktisk bistand, at klagesagens væsentlige dokumenter i fornødent omfang bliver oversat til og fra patientens modersmål."*

Bestemmelsen indeholder således en udtrykkelig pligt til skriftlig oversættelse, som ikke er begrænset til bestemte sprog. I tilfælde, hvor "*klagesagens væsentlige dokumenter*" foreligger på grønlandsk, kan bestemmelsen medføre pligt til oversættelse fra grønlandsk til dansk eller andre sprog og omvendt, afhængigt af patientens modersmål. Det bemærkes dog, at sundhedsvæsenets arbejdssprog overvejende er dansk, hvorfor bestemmelsen i praksis har størst betydning for patienter med grønlandsk eller fremmed modersmål.

3.5. Sprogkrav til dokumenter og information

I dette afsnit beskrives lovgivning, som stiller krav om, at dokumenter og information skal foreligge på et eller flere bestemte sprog, hvilket efter omstændighederne kan nødvendiggøre oversættelser.

3.5.1. Arbejdsmarkeds- og socialområdet

3.5.1.1. Børnestøtteloven

I børnestøtteloven[16] fremgår det af § 55, stk. 3, at Det Centrale Børnesagkyndige Udvalgs 4 ugers frist til at afgive udtalelse regnes fra det tidspunkt, hvor alt sagsmateriale foreligger på to sprog:

> *" Stk. 3. På tidspunktet hvor sagen er fuldt oplyst, og alt materiale foreligger på begge sprog er der en 4 ugers frist for afgivelse af Det Centrale Børnesagkyndige Udvalgs udtalelse i sagen. […]"*

Bestemmelsen angiver ikke, hvilke to sprog materialet skal foreligge på, men udtrykket "begge sprog" forstås i praksis som grønlandsk og dansk. Bestemmelsen forudsætter således, sammenholdt med denne praksis, en oversættelsesforpligtigelse, da udvalgets svarfrist beror på, at sagsmaterialet foreligger i oversat stand.

3.5.2. Boligområdet

3.5.2.1. Lejeloven

Lejeloven[17] indeholder følgende sprogkrav til lejeaftaler:

> *"**§ 2.** En lejeaftale skal indgås på trykte formularer på grønlandsk og dansk autoriseret af Naalakkersuisut."*

Bestemmelsen medfører et oversættelsesbehov mellem grønlandsk og dansk ved udarbejdelse eller ændring af formularerne. Da der er tale om et mindre antal standardiserede formularer, er oversættelsesopgaven af begrænset omfang. Hvis standardaftalen skal fraviges eller suppleres, lægger bestemmelsen op til, at ændringerne indskrives i begge sprogversioner af lejeaftalen. Derfor kan lejeaftalens parter, herunder en offentlig institution som lejer eller udlejer, opleve et oversættelsesbehov i forbindelse med den enkelte lejeaftales indgåelse. Dertil kommer, at en offentlig udlejer også under lejekontraktens administration må forholde sig til, at lejeren ifølge lovgiverens tilkendegivelse kan forvente, at kommunikationen med udlejer om væsentlige forhold bør kunne foregå på dansk.

3.5.3. Erhvervsområdet

3.5.3.1. Udbudsloven

Udbudsloven[18] indeholder i § 23 et krav om, at bestemte udbud skal annonceres ved offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse på det offentliges udbudsportal. Mens bestemmelsen ikke indeholder udtrykkelige sprogkrav, er disse krav forudsat ifølge de specielle bemærkninger til § 23, stk. 1, hvor det hedder:

> "Udbudsbekendtgørelsen skal offentliggøres på både grønlandsk og dansk samtidigt."

Lovbemærkningerne forudsætter således, at den ordregivende myndighed gennemfører udbud på både grønlandsk og dansk. Det har ikke alene betydning for oversættelsen af udbudsbekendtgørelsen, men medfører også, at sagsbehandlingen i et vist omfang vil foregå på to sprog. Dette kan nødvendiggøre oversættelse af dokumenter til eller fra grønlandsk eller dansk.

3.5.3.2. Mineloven

Inatsisartutlov nr. 26 af 13. juni 2023 om mineralaktiviteter (mineloven) indeholder i § 107 et krav om offentlig høring over redegørelser om vurderinger af virkningerne på miljøet (VVM) og vurderinger af

[16] Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 11 af 16. marts 2024 af Inatsisartutlov om støtte til børn.
[17] Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 32 af 2. april 2025 af Landstingsforordning om leje af boliger.
[18] Inatsisartutlov nr. 6 af 12. juni 2019 om udbud i forbindelse med indkøb af varer og tjenesteydelser i offentlige myndigheder og institutioner.

samfundsmæssig bæredygtighed (VSB). Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 107, stk. 2, at høringsmaterialet omfatter:

> *"en elektronisk version af VSB-redegørelsen, et ikke-teknisk resumé af VSB-redegørelsen, samt bilag på grønlandsk og dansk og evt. engelsk."*

Lovbemærkningerne forudsætter således, at det undertiden omfattede høringsmateriale foreligger på både grønlandsk og dansk, mens materialet efter omstændighederne også skal foreligge på engelsk. Kravet vil derfor medføre behov for oversættelse afhængigt af, hvilket sprog materialet oprindeligt udarbejdes på og hvorvidt der skønnes behov for at gennemføre høringen på tre sprog. Naalakkersuisuts udgifter til oversættelser er omfattet af minelovens gebyrbestemmelser, hvorfor omkostninger ved sprogkravene i forbindelse med høringsprocesser på VVM og VSB i praksis påhviler rettighedshaverne.

Minelovens sprogkrav kan også få betydning for VVM og VSB, der gennemføres efter anden lovgivning. Således følger det af Inatsisartutlov nr. 34 af 4. juni 2024 om lokale mineralaktiviteter, § 49, stk. 2, at Naalakkersuisut kan stille krav om, at der gennemføres VVM og VSB efter minelovens bestemmelser, hvilket i givet fald omfatter de sproglige krav til høringsmaterialet.

3.5.4. Finansområdet

3.5.4.1. Bekendtgørelse om et budgetregulativ

Selvstyrets budgetregulativ[19] indeholder flere forpligtelser i forhold til, at materiale skal foreligge på bestemte sprog.

Af afsnit 4.3. i bilag 1 til bekendtgørelsen følger det, at oplæg til Naalakkersuisut om tillægsbevillinger skal affattes på grønlandsk og dansk.

Ifølge afsnit 10 i bilag 1 skal budgetbidrag i bevillingslove foreligge på både grønlandsk og dansk. I afsnit 12.1. om 1. behandling af finansloven, fremgår det, at Departementet for Finanser kan stille krav om aflevering af materiale fra ressortdepartement "på grønlandsk og/eller dansk".

Disse bestemmelser er bl.a. en konsekvens af, at Selvstyrets øverste politiske beslutningsprocesser er tilrettelagt på to sprog, jf. beskrivelsen af Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut, Forretningsorden for Inatsisartut samt Forretningsordenen for Naalakkersuisut andetsteds i denne redegørelse. Bestemmelserne er endvidere udtryk for, at en effektiv tilrettelæggelse af forvaltningsprocesser kan kræve, at den interne ansvarsfordeling for oversættelsesopgaver klargøres på forhånd.

3.5.5. Ligestillingsområdet

3.5.5.1. Ligestilling- og diskriminationsloven

Inatsisartutlov nr. 36 af 4. juni 2024 om ligestilling og anti-diskrimination indeholder følgende bestemmelse om Ligebehandlingsnævnets årlige beretning:

> *"**§ 33.** Nævnet afgiver senest 1. maj hvert år en beretning om sin virksomhed for det forgangne år. Beretningen offentliggøres tillige digitalt på grønlandsk og på dansk."*

Den oversættelsesopgave, som bestemmelsen pålægger Ligebehandlingsnævnet, er umiddelbart af begrænset omfang, da oversættelsen efter lovens ordlyd er begrænset til den årlige beretning.

[19] Jf. Selvstyrets bekendtgørelse nr. 31 af 29. juni 2026 om et budgetregulativ.

3.5.6. Lovgivning om Inatsisartut og Naalakkersuisut

3.5.6.1. Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut samt Forretningsorden for Inatsisartut

§ 9, stk. 3, i Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut[20] indeholder følgende krav til offentliggørelse af Inatsisartuts forhandlinger og tilhørende bilag:

> *"Stk. 3. Forhandlingerne i Inatsisartut med tilhørende bilag offentliggøres på grønlandsk og på dansk."*

Bestemmelsen er nærmere konkretiseret i Forretningsorden for Inatsisartut af 24. november 2022, hvori det fremgår:

> *"**§ 55.** Formandskabet for Inatsisartut offentliggør forhandlingerne i Inatsisartut på grønlandsk og dansk på Inatsisartut's hjemmeside."*

§ 9, stk. 3, indebærer et løbende behov for skriftlig oversættelse mellem grønlandsk og dansk. Da forhandlingerne helt overvejende foregår på grønlandsk og alle bilag til forhandlinger skal offentliggøres på både grønlandsk og dansk, påhviler der Formandskabet for Inatsisartut en betydelig forpligtelse til oversættelse til dansk forud for forhandlingernes offentliggørelse på Inatsisartut's hjemmeside. Således udarbejdes f.eks. udvalgsbetænkninger på begge sprog. Formandskabet for Inatsisartut har med hjemmel i forretningsordenens § 4, stk. 5, fastsat nærmere sprogkrav for indlevering af materiale vedrørende punkter, der anmodes optaget på Inatsisartuts dagsorden, hvilket i praksis mindsker de oversættelsesopgaver, der skal varetages af Inatsisartut.

3.5.6.2. Forretningsorden for Naalakkersuisut

Det følger af bilag 1 til Forretningsorden for Naalakkersuisut,[21] at oplæg til Naalakkersuisut samt oplæggets bilag skal foreligge på grønlandsk og dansk, jf. bilagets punkt. 4 og 5.

Det følger endvidere af i Naalakkersuisuts Forretningsorden, § 17, stk. 2, at et ressortdepartement, der ønsker at ansøge Finans- og Skatteudvalget om en bevillig, skal sikre *"at materialet fremsendes til Departementet for Finanser på grønlandsk og dansk*".

De beskrevne krav kan medføre behov for oversættelse til enten grønlandsk eller dansk eller til begge sprog, hvis dele af materialet kun måtte foreligge på et tredje sprog.

Forretningsordenens bestemmelser medfører samlet et væsentligt oversættelsesbehov inden for centraladministrationen. Bestemmelserne skal bl.a. ses som en konsekvens af de formkrav, som Inatsisartut har opstillet for indlevering af materiale til dagsordenspunkter, jf. redegørelsens afsnit 3.5.6.1. Forretningsordenens sprogkrav er endvidere en konsekvens af hensynet til en effektiv tilrettelæggelse af forvaltningsprocesser, hvilket kan kræve, at den interne ansvarsfordeling for oversættelsesopgaver klargøres på forhånd.

3.5.7. Kirkeområdet

3.5.7.1. Kirkeloven

Kirkeloven har siden 2013[22] indeholdt følgende bestemmelse:

> *"**§ 26p**. For dobbeltsproget attestudstedelse, grønlandsk/engelsk, over kirkebøgernes indhold betales et gebyr."*

Bestemmelsen opstiller ikke i sig selv et krav om, at attester over kirkebøgernes indhold skal udstedes på et andet sprog end grønlandsk, men bestemmelse forudsætter en ordning, hvorefter

[20] Jf. Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 15 af 4. april 2023 af Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut.
[21] Jf. Selvstyrets bekendtgørelse nr. 28 af 13. juli 2022 om Forretningsorden for Naalakkersuisut.
[22] Jf. Inatsisartutlov nr. 2 af 29. november 2013 om ændring af Inatsisartutlov om Kirken.

dobbeltsprogede attester kan udstedes. Ifølge saglighedsgrundsætningen i den almindelige forvaltningsret vil kirken imødekomme en borgers anmodning om at benytte ordningen, medmindre saglige grunde taler imod. Gebyrhjemlen giver kirken mulighed for at opkræve et gebyr, der maksimalt kan fastsættes til et beløb, der dækker kirkens omkostninger ved ordningen.

3.5.7.2. Bekendtgørelse om kirkebogsføring og gebyropkrævning ved navneændring og visse attestudstedelser

Kirkens attestudstedelse er især reguleret i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 17 af 14. september 2015 om kirkebogsføring og gebyropkrævning ved navneændring og visse attestudstedelser. Bekendtgørelsens § 38 fastsætter et gebyr for udstedelsen af attester på både på grønlandsk og engelsk (dobbeltsporede attester):

> *"**§ 38.** Ved udstedelse af attester på både grønlandsk og engelsk (dobbeltsprogede attester) betales et gebyr på kr. 150."*

Gebyrbestemmelsen udmønter kirkelovens § 26p, der er beskrevet i afsnit 3.5.7.1. Bekendtgørelsen opstiller ikke i sig selv et krav om, at attester over kirkebøgernes indhold skal udstedes på andet sprog end grønlandsk, men bestemmelse forudsætter en ordning, hvorefter dobbeltsprogede attester kan udstedes. Ifølge saglighedsgrundsætningen i den almindelige forvaltningsret vil kirken imødekomme en borgers anmodning om at benytte ordningen, medmindre saglige grunde taler imod.

3.5.7.3. Bekendtgørelse om den pastoralteologiske uddannelse

Af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 21 af 12. september 1997 om den pastoralteologiske uddannelse fremgår det i § 7, stk. 2, at den studerende ved ansøgning til uddannelse skal oplyse hvilket sprog, der ønskes anvendt ved prøver. Af bekendtgørelsens § 14, nr. 9, følger det derefter, at studieordningens bestemmelser om prøver skal indeholde oplysninger om den studerendes ret til at vælge enten dansk eller grønlandsk ved mundtlige eller skriftlige prøver. Bestemmelsen kan medføre, at eksamensmateriale skal foreligge på både grønlandsk og dansk.

3.5.7.4. Bekendtgørelse om autorisation af liturgi, ritualer, salmebøger og salmebogstillæg

Efter § 1 i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 6 af 31 marts 2016 om autorisation af liturgi, ritualer, salmebøger og salmebogstillæg kan Naalakkersuisoq for Kirken efter indstilling herom fra Biskoppen autorisere nye liturgier, ritualer, salmebøger og salmebogstillæg. Ved autorisationen skal Naalakkersuisoq for Kirken sikre, at alt der ønskes autoriseret, foreligger på grønlandsk og dansk, jf. § 2, nr. 1:

> *"**§ 2.** Ved autorisationen skal Naalakkersuisoq for Kirken sikre, at følgende krav er opfyldt:*
> *1) At det, der ønskes autoriseret, foreligger på grønlandsk og dansk."*

Bispekontoret forpligtes dermed til at sikre oversættelse af de liturgiske tekster mv., der indstilles til autorisation.

3.5.7.5. Bekendtgørelse om valg af biskop

Selvstyrets bekendtgørelse nr. 29 af 16. december 2019 om valg af biskop indeholder i § 13, stk. 3, følgende sprogkrav til stemmesedler:

> *"Stk. 3. Stemmeafgivningen foretages på en særlig stemmeseddel påtrykt "bispevalg" på grønlandsk og dansk."*

Bestemmelsen medfører umiddelbart kun et meget begrænset oversættelseskrav til stiftsadministrationen, som alene vedrører betegnelsen "bispevalg" og ikke stemmesedlens øvrige indhold. Dertil kommer dog, at bestemmelsen indirekte kan udtrykke en mere vidtgående forventning fra Naalakkersuisuts side om, at bispevalg tilrettelægges på en sådan måde, at stemmeberettigede sættes i stand til at varetage deres stemmeret på lige fod, uanset om de er grønlandsksprogede eller dansksprogede. Denne

betragtning kan i praksis medføre et mere omfattende oversættelsesbehov, f.eks. ved udformning af informationsmateriale om valget. Stemmeberettigede ved bispevalg er ifølge bekendtgørelsens § 8 stiftets menighedsrepræsentanter samt tjenestegørende præster, herunder konstituerede præster og præster med tjenestefrihed i afstemningsperioden.

3.5.8. Kommunale forhold og områder uden for kommunal inddeling

3.5.8.1. Kommunalvalgloven

Ved valg til kommunalbestyrelsen skal stemmesedler være påtrykt betegnelsen *"Kommunalbestyrelsesvalget"* på grønlandsk og dansk, jf. § 27, stk. 1, i Inatsisartutlov nr. 27 af 28. november 2016 om valg til kommunalbestyrelser, bygdebestyrelser og menighedsrepræsentationer (kommunalvalgloven).

Det samme sprogkrav gør sig gældende ved valg til bygdebestyrelsen, hvor stemmesedlerne skal være påtrykt "*Bygdebestyrelsesvalget*" på grønlandsk og dansk, jf. § 66, stk. 1, samt ved menighedsrepræsentationsvalg, hvor stemmesedlerne skal være påtrykt "*Menighedsrepræsentationsvalget*" på grønlandsk og dansk, jf. § 75, stk. 1.

Bestemmelserne forpligter dermed den offentlige sektor til at foretage en mindre oversættelse fra grønlandsk til dansk i forbindelse med udstedelsen af stemmesedler. Dertil kommer, at der indirekte kan udledes en mere vidtgående forventning fra lovgiverens side om, at valg til kommunalbestyrelser, bygdebestyrelser og menighedsrepræsentationer skal tilrettelægges på en sådan måde, så grønlandsksprogede og dansksprogede borgere sættes i stand til at varetage deres demokratiske ret til stemmeafgivelse på lige fod. Denne betragtning vil i praksis kunne medføre et mere omfattende oversættelsesbehov, f.eks. ved udformning af informationsmateriale og skiltning på valgstedet, ligesom det må overvejes, hvorvidt borgerne skal kunne vejledes mundtligt på valgstedet på både grønlandsk og dansk.

3.5.8.2. Bekendtgørelse om valg til borgerråd

Pituffik udgør et selvstændigt område udenfor den kommunale inddeling, der danner valgkreds for det lokale borgerråd. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 8 af 21. marts 2005 om valg til borgerråd indeholder følgende sprogkrav til stemmesedler:

> *"**§ 11.** Landsstyret træffer bestemmelse om tilvejebringelse, udformning og fordeling af de fornødne stemmesedler, der skal være påtrykt betegnelsen "Borgerrådsvalget" på grønlandsk og dansk."*

Bestemmelsen pålægger selvstyret en begrænset oversættelsesforpligtelse. Dertil kommer, at der indirekte kan udledes en mere vidtgående forventning fra lovgiverens side om, at borgerrådsvalg skal tilrettelægges på en sådan måde, så grønlandsksprogede og dansksprogede borgere sættes i stand til at varetage deres demokratiske ret til stemmeafgivelse på lige fod. Denne betragtning vil i praksis medføre et mere omfattende oversættelsesbehov, f.eks. ved udformning af informationsmateriale og skiltning på valgstedet, ligesom det må overvejes, hvorvidt borgerne skal kunne vejledes mundtligt på valgstedet på både grønlandsk og dansk.

3.5.9. Kulturområdet

3.5.9.1. Bekendtgørelse om vedtægt for Grønlands Radio (KNR)

KNR er en selvstændig offentlig institution, jf. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 17 af 1. juli 2005 om vedtægt for Grønlands Radio (KNR), § 1, stk. 1. Vedtægtens § 15 fastslår, at der skal udarbejdes et referat af KNR's bestyrelsesmøder, som skal fremsendes på grønlandsk og dansk til departementet for kultur senest 2 uger efter referatets endelige godkendelse.

Dermed medfører bestemmelsen et begrænset, men løbende oversættelsesbehov for en offentlig institution.

3.5.9.2. Bekendtgørelse om vurdering af aktiviteters virkning på kulturarven i kulturhistoriske områder

Ifølge Selvstyrets bekendtgørelse nr. 38 af 1. oktober 2020 om vurdering af aktiviteters virkning på kulturarven i kulturhistoriske områder skal der udarbejdes en vurdering af en aktivitets virkning på kulturarven (kulturarvsvurdering), såfremt aktiviteten forventes at kunne få væsentlig indvirkning på kulturarven, jf. § 1. Bekendtgørelsens § 11, stk. 2, indeholder følgende sprogkrav til redegørelsen:

"Stk. 2. Redegørelsen skal foreligge på grønlandsk og dansk."

Ansvaret for kulturarvsvurderingen påhviler den aktør, der ønsker aktiviteten gennemført, jf. § 2, stk. 3. Hvor aktøren er en offentlig myndighed, vil kravet medføre en offentlig oversættelsesopgave mellem grønlandsk og dansk, afhængigt af redegørelsens originale sprog. Redegørelsen anvendes bl.a. til en høring, som Departementet for Kultur gennemfører hos offentligheden, brugere med arealtildeling eller anden ret til brug af arealet, kommunalbestyrelsen, m.fl., jf. § 13. I det senere forløb offentliggør Naalakkersuisut efter sin godkendelse redegørelsen på Naalakkersuisuts hjemmeside, hvorefter aktiviteten kan igangsættes, jf. bekendtgørelsens § 14.

3.5.9.3. Bekendtgørelse om tilladelse til at filme i Grønland

Selvstyrets bekendtgørelse nr. 20 af 1. juli 2026 om tilladelse til at filme i Grønland indeholder i § 9, stk. 1, et krav om, at Grønlands Filminstitut skal offentliggøre nogle nærmere definerede oplysninger på grønlandsk, dansk og engelsk på deres hjemmeside:

*"**§ 9.** Grønlands Filminstitut skal på sin hjemmeside på grønlandsk, dansk og engelsk offentliggøre:*
1) Eventuelle ansøgningsfrister.
2) Information om meddelte filmtilladelser og nøgleoplysninger herom, jf. § 8."

Bestemmelsen indebærer en oversættelsesforpligtelse for Grønlands Filminstitut, såfremt instituttet ikke allerede er i besiddelse af de pågældende oplysninger på alle tre sprog.

3.5.10. Uddannelsesområdet

3.5.10.1. Uddannelsesloven

Inatsisartutlov om videregående uddannelser[23] indeholder i § 17, stk. 2, nr. 1, et krav om, at studieordningerne, i det omfang det er relevant for uddannelserne, skal indeholde oplysninger om:

"1) Uddannelsens betegnelse på grønlandsk, dansk og engelsk."

Bestemmelsen pålægger uddannelsesinstitutionerne at sikre, at studieordningerne, hvor det er relevant, angiver uddannelsens betegnelse på alle tre sprog. Bestemmelsen indebærer således et begrænset krav om oversættelse eller fastlæggelse af uddannelsens betegnelse på dansk og engelsk, hvis betegnelsen oprindeligt alene foreligger på grønlandsk. Kravet omfatter alene uddannelsens betegnelse og ikke studieordningen som helhed, hvorfor reglen kun resulterer i enkeltstående oversættelsesopgaver af ubetydeligt omfang.

3.5.10.2. Bekendtgørelse om eksamen og censur ved videregående uddannelser

Det følger af § 30, stk. 1, i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 11. januar 2024 om eksamen og censur ved videregående uddannelser, at uddannelsesinstitutioner skal udstede et bevis for gennemført uddannelse. § 30 indeholder endvidere følgende sprogkrav til eksamensbeviset:

"Stk. 2. Beviset udfærdiges på grønlandsk og dansk, jf. dog stk. 4 […]
Stk. 3. Den færdiguddannede kan forlange at få sit eksamensbevis udfærdiget på engelsk.

[23] Jf. Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 18 af 27. juni 2023 af Inatsisartutlov om videregående uddannelser.

Stk. 4. Som bilag til eksamensbeviset udsteder uddannelsesinstitutionen et engelsksproget Diploma Supplement i overensstemmelse med den model, der er udviklet på grundlag af Europa-Kommissionens, Europarådets og UNESCO/CEPES's standardmodel, og som beskriver uddannelsens faglige retning, indhold, niveau og sigte samt giver oplysninger om uddannelsesinstitutionen og om dettes og uddannelsens placering i uddannelsessystemet."

Kravene forpligter offentlige uddannelsesinstitutioner til at foretage en oversættelse af eksamensbeviset til dansk og til at udarbejde et bilag på engelsk. Da udstedelsen af eksamensbeviser er standardiseret, medfører bestemmelserne i praksis kun et mindre løbende oversættelsesbehov. Det må dog bero på uddannelsesinstitutionens vurdering, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at forberede standardoversættelser for at tilgodese de færdiguddannedes eventuelle ønsker om at få udstedt deres eksamensbevis på engelsk.

3.5.10.3. Bekendtgørelse om Ph.d.-graden

§ 11 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 36 af 9. oktober 2001 om Ph.d.-graden fastslår, at Ilisimatusarfik skal udstede et bevis på både grønlandsk, dansk og engelsk til den, der får tildelt en Ph.d.-grad. Beviset skal bl.a. indeholde oplysninger om afhandlingens emne og kan indeholde oplysninger om den gennemgåede uddannelse. Bestemmelsen medfører således en oversættelsesforpligtelse for Ilisimatusarfik. Da en væsentlig del af bevisets indhold må antages at være standardiseret, og individuelle oplysninger efter omstændighederne kan foreligge på de relevante sprog i forvejen, vil det konkrete oversættelsesbehov ved den enkelte udstedelse i praksis være begrænset.

3.5.10.4. Bekendtgørelse om den afsluttende evaluering i folkeskolen

Folkeskolens skriftlige prøver er reguleret i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 3 af 9. januar 2009 om den afsluttende evaluering i folkeskolen. Her fremgår det af § 30, stk. 1, at færdighedsprøven i matematik samt prøver i fag, der ikke er sprogfag, skal udarbejdes på grønlandsk og dansk:

*"**§ 29**. Departementet for uddannelse stiller opgavesættene til prøverne.*

***§ 30.** Færdighedsprøven i matematik samt de prøver, der ikke er i sprogfag, skal udarbejdes på grønlandsk og dansk.*
[…]"

Eleven vælger hvilket af de to opgavesæt, der skal danne grundlag for besvarelsen, men kan efter § 30, stk. 3, tillige få udleveret opgavesættet på det andet sprog som sproglig støtte. Bekendtgørelsens ordning påfører Departementet for uddannelse en tilbagevendende forpligtelse til at sikre oversættelse af eksamensmateriale.

3.5.10.5. Bekendtgørelse om eksamener ved erhvervsuddannelserne

§ 39 i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 4 af 18. marts 2015 om eksamener ved erhvervsuddannelserne fastsætter:

*"**§ 39.** Snarest muligt efter eksamensperioden modtager eleven for den bestående eksamen et eksamensbevis, som affattes på grønlandsk og dansk. Eleven kan efter anmodning herom, eller hvis det følger af andre regler tillige få eksamensbeviset udfærdiget på engelsk."*

Bestemmelsen indebærer, at uddannelsesinstitutionen skal sikre, at eksamensbeviset foreligger på både grønlandsk og dansk og efter anmodning også på engelsk. Da institutionen efter § 39, stk. 2, fastsætter formater for beviser og udarbejder skabeloner for attestationer, er eksamensbevisernes indholdet standardiseret, hvilket kan begrænse det konkrete oversættelsesarbejde ved den enkelte udstedelse til et minimum.

3.5.10.6. Bekendtgørelse om evaluering og dokumentation i den gymnasiale uddannelse

Selvstyrets bekendtgørelse nr. 24 af 11. juli 2022 om evaluering og dokumentation i den gymnasiale uddannelse indeholder følgende sprogkrav til beviser og attestationer:

> *"**§ 87.** Beviser og attestationer affattes på grønlandsk, dansk og engelsk."*

Bestemmelsen medfører en konkret oversættelsesforpligtelse for offentlige uddannelsesinstitutioner, idet indholdet skal foreligge på alle tre sprog. Da beviser og attestationer udstedes efter standardiserede formater og skabeloner fastsat af Departementet for uddannelse, jf. § 86, stk. 2, må det konkrete oversættelsesbehov ved den enkelte udstedelse antages at være begrænset.

3.6. Krav på mundtlig tolkning

Krav på mundtlig tolkning er ikke nødvendigvis et krav om oversættelse. Ved krav om mundtlig tolkning skabes dog muligheden for, at den offentlige sektor forpligtes til at afholde udgifter til tolkning. Af denne grund beskrives den pågældende lovgivning i det følgende fordelt på ressortområde.

3.6.1. Tjenestemandsområdet

3.6.1.1. Tjenestemandsloven for Inatsisartut

Det fremgår af § 22, stk. 1, i Landstingslov nr. 4 af 20. maj 1998 om tjenestemænd ansat ved Landstingets institutioner, at en tjenestemand ved suspension og disciplinærforfølgning er berettiget til at give møde med en tolk. Efter § 26 godtgøres tjenestemandens udgift til tolk, hvis undersøgelsen afsluttes uden ikendelse af disciplinær straf. I andre tilfælde afgør Inatsisartuts Formandskab under hensyntagen til sagens udfald og omstændighederne i øvrigt, om udgiften til tolk helt eller delvist skal godtgøres.

Bestemmelserne sikrer tjenestemanden adgang til at benytte tolk og pålægger i visse tilfælde det offentlige at afholde udgiften hertil. Ordningen er ikke begrænset til bestemte sprog og kan derfor medføre offentlige udgifter til tolkning mellem grønlandsk og dansk eller andre sprog.

3.6.1.2. Tjenestemandsloven for Selvstyret og kommunerne

Det følger af § 22, stk. 1, i Landstingslov nr. 21 af 18. december 2003 om Grønlands Hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland, at en tjenestemand ved suspension og disciplinærforfølgning er berettiget til at give møde med en tolk. Efter § 26 godtgøres tjenestemandens udgift til tolk også, hvis undersøgelsen afsluttes uden ikendelse af disciplinær straf. I andre tilfælde afgør ansættelsesmyndigheden under hensyntagen til sagens udfald og omstændighederne i øvrigt, om udgiften til tolk helt eller delvist skal godtgøres.

Bestemmelserne giver tjenestemanden adgang til at benytte tolk og pålægger i visse tilfælde den offentlige sektor at godtgøre udgiften hertil. Ordningen er ikke begrænset til bestemte sprog og kan derfor medføre offentlige udgifter til tolkning mellem grønlandsk og dansk eller andre sprog.

3.6.2. Lovgivning om Inatsisartut

3.6.2.1. Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut samt Forretningsorden for Inatsisartut

Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut[24] indeholder følgende sproglige krav til Inatsisartuts forhandlinger:

[24] Jf. Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 15 af 4. april 2023 af Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut.

*"**§ 9**. […]*
Stk. 2. Forhandlingerne i Inatsisartut foregår på grønlandsk. Medlemmer af Inatsisartut og Naalakkersuisut, der ikke behersker grønlandsk, har adgang til at tale dansk med tolkning til grønlandsk, ligesom forhandlingerne skal kunne følges på dansk.
Stk. 3. Forhandlingerne i Inatsisartut med tilhørende bilag offentliggøres på grønlandsk og på dansk."

Bestemmelserne er nærmere konkretiseret i Forretningsorden for Inatsisartut af 24. november 2022, hvor § 54 svarer til lovens § 9, stk. 2, mens § 55 fastsætter, at det er på Inatsisartuts hjemmeside, at forhandlingerne skal offentliggøres på grønlandsk og dansk.

Inatsisartutlovens § 9, stk. 2, fastslår, at forhandlingerne som udgangspunkt foregår på grønlandsk, men eftersom forhandlingerne samtidig skal kunne følges på dansk, medfører bestemmelsen et løbende behov for mundtlig tolkning mellem grønlandsk og dansk. Inatsisartut offentliggør i praksis videooptagelser på Inatsisartut's hjemmeside af deres forhandlinger på grønlandsk med dansk simultantolkning.

3.6.2.2. Inatsisartutvalgloven

Inatsisartutlov om valg til Inatsisartut[25] indeholder følgende krav til stemmesedler udformning:

*"**§ 41.** Valgnævnet træffer beslutning om tilvejebringelse, udformning og fordeling af de fornødne stemmesedler. Stemmesedlerne skal være påtrykt betegnelsen "Inatsisartunut qinersineq" og "Valg til Inatsisartut".*
[…]"

Bestemmelsen forpligter dermed den offentlige sektor til at foretage en mindre oversættelse fra grønlandsk til dansk i forbindelse med udstedelsen af stemmesedler. Dertil kommer, at der indirekte kan udledes en mere vidtgående forventning fra lovgiverens side om, at valg til Inatsisartut skal tilrettelægges på en sådan måde, at grønlandsksprogede og danskprogede borgere sættes i stand til at varetage deres demokratiske ret til stemmeafgivelse på lige fod. Denne betragtning vil i praksis medføre et mere omfattende oversættelsesbehov, f.eks. ved udformning af informationsmateriale og skiltning på valgstederne, ligesom det må overvejes, hvorvidt borgerne skal kunne vejledes mundtligt på valgstedet på både grønlandsk og dansk.

3.6.3. Menneskerettighedsområdet

3.6.3.1. Lov om Grønlands Råd for Menneskerettigheder

Inatsisartutlov om Grønlands Råd for Menneskerettigheder[26] indeholder i § 9, stk. 2, nr. 3, følgende bestemmelse om finansiering af tolkning:

" Stk. 2. Tilskud fra Landskassen skal finansiere:
[…]
3) mødeafholdelse, herunder udgifter til lokaler, tolkning, forplejning, dagpenge samt rejseudgifter i forbindelse med møderne […] "

Bestemmelsen indeholder således en udtrykkelig finansieringsforpligtelse vedrørende tolkning uden at fastsætte en selvstændig pligt til at stille tolkning til rådighed i bestemte situationer. Det fremgår ikke, hvilke sprog der skal tolkes mellem, hvorfor udgifter til tolkning af forskellige sprog kan forekomme.

[25] Jf. Inatsisartutlov nr. 14 af 24. november 2020 om valg til Inatsisartut.
[26] Jf. Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 14 af 16. marts 2024 af Inatsisartutlov om Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

3.6.4. Sundhedsområdet

3.6.4.1. Bekendtgørelse om ydelser ved undersøgelse og behandling uden for patientens hjemsted

Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 2 af 24. januar 2005 om ydelser ved undersøgelse og behandling uden for patientens hjemsted indeholder følgende krav om sproglig bistand:

> *"**§ 14.** Sundhedsvæsenet er ansvarlig for at patienter, der ikke er fortrolig med sproget på behandlingsstedet, får tolkebistand ved undersøgelse og behandling. Sundhedsvæsenet tilstræber herudover at sikre patienten en forsvarlig sproglig betjening under rejse og ophold."*

Bestemmelsen angiver ikke bestemte sprog, som der skal tolkes til eller fra. Bestemmelsen kan derfor medføre en pligt for den offentlige sektor til at sørge for tolkning mellem især sundhedspersonalets sprog og patientens sprog.

3.6.5. Uddannelsesområdet

3.6.5.1. Bekendtgørelse om lærerråd og fælleslærerråd

Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 18 af 16. maj 1989 om lærerråd og fælleslærerråd regulerer honorering og finansiering af tolkning på følgende måde:

> *"**§ 13.** […]*
> *Stk. 2. Såfremt et medlem af lærerrådet eller fælleslærerrådet påtager sig at tolke ved et lærer- eller fælleslærerrådsmøde, ydes honorar efter de til enhver tid gældende regler.*
>
> ***§ 14.** Udgifterne ved lærerråds og fælleslærerråds virksomhed, herunder til tolkning […] afholdes af en bevilling, der er optaget på kommunens budget til formålet."*

Bestemmelserne indebærer således ikke en selvstændig pligt til at sikre tolkning til møder eller anden rådsvirksomhed. Bekendtgørelsen sikrer dog finansiering i det omfang, at tolkning anses for påkrævet i forbindelse med rådenes virksomhed. Bekendtgørelsen fastsætter ikke mellem hvilke sprog, der kan tolkes. Der kan således i princippet forekomme udgifter til tolkning af andre sprog end grønlandsk og dansk. I lyset af rådenes sammensætning vil der dog næppe opstå et væsentligt praktisk behov for tolkning til et tredje sprog.

3.6.5.2. Bekendtgørelse om eksamener ved erhvervsuddannelserne

Det følger af § 19, stk. 1, i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 4 af 18. marts 2015 om eksamener ved erhvervsuddannelserne, at eksamenerne afvikles på det sprog, der har været undervisningssproget i faget. Ifølge stk. 2 skal uddannelsesinstitutionen efter anmodning fra eleven afvikle eksamenen på et andet sprog end undervisningssproget, hvis censor konstaterer, at både censor, eksaminator og eleven behersker et andet sprog end undervisningssproget.

Derudover følger det af § 19, stk. 4, at:

> *"Stk. 4. Uddannelsesinstitutionen kan tilbyde simultantolkning, hvis forholdene muliggør dette, herunder navnlig hvis uddannelsesinstitutionen råder over fornøden tolkebistand og tilbuddet ikke foringer kvaliteten af eksamen."*

Bestemmelsen er ikke formuleret som en pligt til at tilbyde simultantolkning, men en elev kan dog påberåbe sig denne bestemmelse, hvis det forekommer åbenlyst, at uddannelsesinstitutionen har mulighed for at tilbyde simultantolkning uden at kvaliteten af eksamen forringes. Bestemmelsen fastsætter ikke, mellem hvilke sprog, der kan tolkes, men er begrænset til sprog, hvor "*uddannelsesinstitutionen råder over fornøden tolkebistand*", hvorfor bestemmelsen kun sjældent vil komme betragtning for tolkning mellem andre sprog end grønlandsk, dansk og engelsk.

3.6.5.3. Bekendtgørelse om eksamen og censur ved videregående uddannelser

Det følger af § 7 i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 11. januar 2024 om eksamen og censur ved videregående uddannelser, at eksamen foregår på grønlandsk eller dansk. Uddannelsesinstitutionen kan kræve eksamen aflagt på det ene sprog, hvis eksaminator eller censor ikke behersker det andet, hvilket kan udløse en ret til sproglig bistand til eksaminanden ved eksamen, jf. stk. 2:

> *"**§ 7.** Eksamen foregår på grønlandsk eller dansk. Uddannelsesinstitutionen kan dog kræve eksamen aflagt på det ene sprog, hvis eksaminator eller censor ikke behersker det andet.*
>
> *Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan efter skriftlig ansøgning fra eksaminanden give tilladelse til at anvende det andet sprog. [...] Imødekommes ansøgningen ikke, skal eksaminanden tilbydes relevant sproglig bistand ved mundtlige prøver, og det kan være til f.eks. enkelte formuleringer eller forklaringer. [...]"*

Retten til sproglig bistand udløses således, hvis uddannelsesinstitutionen ikke imødekommer en ansøgningen fra eksaminanden om at gennemføre eksamen på det ønskede sprog. Bestemmelsen indebærer ikke nødvendigvis en ret til fuld tolkning af prøven, men er formuleret som en ret til begrænset sproglig bistand i form af "*enkelte formuleringer eller forklaringer*".

4. Internationale forpligtigelser

Dette afsnit belyser Grønlands internationale forpligtigelser, som kan medføre krav til oversættelse og tolkning i den offentlige sektor.

4.1. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), som er vedtaget af Europarådet, blev ikraftsat for Grønland ved anordning nr. 814 af 18. september 2001 om ikrafttræden for Grønland af lov om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

De mest udtrykkelige sproglige garantier følger af artikel 5, stk. 2, i forbindelse med anholdelse, af artikel 6 om retten til en retfærdig rettergang, og af artikel 14 om forbud mod diskrimination.

Ifølge artikel 5, stk. 2, skal enhver, der anholdes, omgående underrettes på et sprog, som han forstår, om grundene til anholdelsen og om enhver mod ham rettet anklage. I straffesager har en sigtet eller tiltalt efter artikel 6, stk. 3, litra a, ret til at blive informeret om anklagen på et sprog, som vedkommende forstår, og efter artikel 6, stk. 3, litra e, ret til gratis bistand fra en tolk, hvis vedkommende ikke forstår eller taler det sprog, der anvendes i retten.

Udover i straffesager indeholder EMRK ikke en generel forpligtelse til at oversætte offentlig information, myndighedskommunikation eller sagsbehandling til andre sprog end grønlandsk. Den europæiske menneskerettighedsdomstol har fastslået, at EMRK ikke indeholder et krav på at modtage et svar fra en offentlig myndighed på et bestemt sprog.[27] Konventionen kan imidlertid medføre krav om sproglig bistand i konkrete tilfælde, hvor dette er nødvendigt for at sikre en effektiv udøvelse af en konventionsbeskyttet rettighed.

EMRK indeholder dertil et generelt diskriminationsforbud i artikel 14, hvorefter konventionens rettigheder skal sikres uden forskelsbehandling på grund af bl.a. sprog eller tilhørsforhold. En sprog- eller oversættelsesordning, som medfører forskelsbehandling inden for anvendelsesområdet for en konventionsrettighed, skal således forfølge et legitimt mål og være proportionalt.

[27] European Court of Human Rights (2026). Guide on Article 14 of the European Convention on Human Rights and on Article 1 of Protocol No. 12 to the Convention: Prohibition of discrimination, afsnit C. Tilgængelig på: https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_art_14_art_1_protocol_12_eng (Tilgået: 29. september 2026).

EMRK indebærer på den baggrund ikke et generelt krav om betjening eller oversættelse til eksempelvis dansk eller engelsk, men kan efter omstændighederne stille krav til myndighedernes håndtering af sprogbarrierer i konkrete sager. Ud over de nævnte artikler kan krav om oversættelse eller tolkning også være forudsat mere indirekte i andre menneskerettigheder. F.eks. skal borgernes adgang til effektiv oprejsning for en national myndighed efter krænkelse (artikel 13) som udgangspunkt sikres uafhængigt af borgerens sprog.

4.2. Den Europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog

Grønland er omfattet af den Europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog (også kendt som "sprogpagten"), som blev vedtaget af Europarådet den 5. november 1992. Ifølge Folketingets ratifikationsbeslutning[28] anerkender den danske stat tysk som et mindretalssprog i Sønderjylland samt grønlandsk og færøsk som regionale sprog i de pågældende rigsdele. Den danske stat har notificeret deklarationer hos Europarådet i overensstemmelse hermed.

Begrebet "regionale eller minoritetssprog" skal ifølge pagtens artikel 1, litra a), forstås som sprog, der (i) traditionelt anvendes inden for et givet område af en stat af statsborgere i denne stat, som udgør en gruppe, der er talmæssigt mindre end resten af statens befolkning; og (ii) afviger fra statens officielle sprog. Dialekter af statens officielle sprog eller migranters sprog er udtrykkeligt ikke omfattet. I Grønland udgør det danske og f.eks. det engelske sprog ikke et regionalt eller minoritetssprog i pagtens forstand, allerede fordi disse sprog ikke er knyttet til bestemte egne af landet.

Derimod kan den dansktalende befolkningsgruppe evt. i et vist omfang nyde beskyttelse af pagtens artikel 7, stk. 5. Denne bestemmelse forpligter medlemslande til at anvende nogle af pagtens centrale principper i et passende omfang (mutatis mutandis) på ikke-territoriale sprog. Pagtens artikel 1, litra c), definerer ikke-territoriale sprog som sprog, der anvendes af statens statsborgere, og som adskiller sig fra det eller de sprog, der anvendes af resten af statens befolkning, men som – selv om de traditionelt anvendes inden for statens område – ikke kan knyttes til et bestemt område heri.

Dermed fastslår pagten det princip, at ikke-territoriale sproglige minoriteter med statsborgerskab bør nyde en beskyttelse, der er mere vidtgående, end hvad der gælder for migrantgrupper uden statsborgerskab. Blandt de formål, der ifølge artikel 7, stk. 5., ønskes tilgodeset, hører f.eks. afskaffelse af enhver usaglig forskelsbehandling, udelukkelse, begrænsning eller særbehandling af mindretalssproget, jf. artikel 7, stk. 2, samt sproglig inklusion inden for undervisning, uddannelse og massemedier, jf. artikel 7, stk. 3.

I det omfang, at disse formål måtte forpligte Grønlands Selvstyre, skal det bemærkes, at der tilkommer lovgiveren en ganske betydelig skønsmargen, bl.a. ved bedømmelsen af, hvornår en forskelsbehandling af statsborgernes mindretalssprog skal anses som usaglig ("unjustified"). Pligterne vil endvidere være mindre vidtgående end de sprogrettigheder, der tilkommer grønlandsksprogede borgere i Danmark, da Danmark har anerkendt det grønlandske sprog som et regionalt mindretalssprog. Således sikrer formuleringen af sprogpagtens artikel 7, stk. 5, at de regionale mindretalssprog som udgangspunkt nyder en bedre retlig beskyttelse end de ikke-territoriale mindretalssprog.

4.3. Nordisk sprogkonvention

I henhold til kgl. resolution af 17. december 1986 har Danmark ratificeret en nordisk sprogkonvention indgået i 1981 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om nordiske statsborgeres ret til at

[28] Forslag til folketingsbeslutning 1999/1 BSF 50 om Danmarks ratifikation af den europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog af 5. november 1992. Bemærk, at der er knyttet uddybende bemærkninger til pagtens bestemmelser, jf. Explanatory Report to the European Charter for Regional or Minority Languages af 5. november 1992.

anvende deres eget sprog i et andet nordisk land.[29] Danmark ratificerede konventionen uden forbehold for Grønland, hvorfor konventionen gælder i Grønland.[30]

Det følger af sprogkonventionens artikel 2, at de nordiske lande er forpligtet til at virke for, at en statsborger i et nordisk land kan anvende sit eget sprog ved henvendelse til myndigheder i et andet nordisk land. Efter artikel 3 bør myndighederne afholde omkostninger til tolk og oversættelser i sager, som er omfattet af konventionen.

I forhold til gennemførelsen af sprogkonventionens forpligtelser i national ret, konstaterede Danmark for så vidt angår forvaltningen, at konventionen ikke går ud over, hvad der i 1986 fulgte af forvaltningslovens regler om vejledning, jf. den daværende forvaltningslovs § 7, stk. 1, og § 25 sammenholdt med officialmaksimen.[31]

Sagsbehandlingslovens § 7, stk. 1,[32] om vejledningspligten samt § 25 om klagevejledning har samme ordlyd som den daværende danske forvaltningslov.[33] Den nordiske sprogkonventions gyldighed i Grønland indebærer, at myndighederne som udgangspunkt ikke kan nægte at betjene nordiske statsborger på deres modersmål, hvis sproget er omfattet af konventionen.

Sprogkonventionen suppleres af Deklaration om nordisk sprogpolitik. Heraf fremgår det, at de samfundsbærende sprog i Norden, som kan anvendes til officielle formål, er dansk, finsk, færøsk, grønlandsk, islandsk, norsk (bokmål og nynorsk), de samiske sprog og svensk.[34]

Sprogkonventionen indebærer således ikke en generel pligt til at oversætte offentlig information eller offentlige dokumenter til de omfattede sprog. Den etablerer derimod en pligt for det offentlige til at understøtte brugen af de omfattede nordiske sprog i kontakten mellem offentlige myndigheder og borgere, herunder i konkrete sager ved så vidt som muligt at yde fornøden tolke- og oversættelseshjælp, hvis det ønskes af den nordiske statsborger.

4.4. FN's Konvention om borgerlige og politiske rettigheder

Grønland er omfattet af FN's Konvention af 16. december 1966 om Borgerlige og Politiske Rettigheder (ICCPR) med tilhørende valgfri protokol.

Konventionens artikel 25 fastslår, at enhver borger skal uden forskelsbehandling og uden urimelige begrænsninger skal have ret til og mulighed for a) at deltage, direkte eller gennem frit valgte repræsentanter, i varetagelsen af offentlige anliggender; b) at stemme og modtage valg ved reelt gennemførte periodiske valg på grundlag af almindelig og lige stemmeret og hemmelig afstemning, der sikrer, at vælgernes vilje frit kommer til udtryk; c) at have adgang til offentlig tjeneste i sit land på grundlag af almindelig ligestilling.

Bestemmelsen skal forstås som et diskriminationsforbud, men hindrer ikke saglig begrundet forskelsbehandling, såsom et sagligt krav om, at deltagelse i parlamentsvalg kræver statsborgerskab m.v. FN's Menneskerettighedskomité, som overvåger konventionen, har gennem generelle kommentarer og landevurderinger understreget, at staten har en positiv forpligtelse til at fjerne hindringer for politisk deltagelse. I forhold til sproglige mindretal og indvandrere kan dette medføre, at myndighederne i visse

[29] Konvention mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om nordiske statsborgeres ret til at anvende deres sprog i et andet nordisk land (herefter "Sprogkonventionen").
[30] Bekendtgørelse nr. 16 af 10. marts 1987 af nordisk konvention af 17. juni 1981 om nordiske statsborgeres ret til at anvende deres eget sprog i et andet nordisk land.
[31] Justitsministeriet (2005). Notat af 26. maj 2005 om de nordiske sprogs stilling under den nordiske sprogkonvention. Bilag 13 til Grønlandsk-dansk selvstyrekommissions betænkning om selvstyre i Grønland, betænkning nr. 1497, 2008
[32] Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 4 af 20. april 2021 af landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning
[33] Lov nr. 571 af 19. december 1985 om offentlig sagsbehandling (Forvaltningsloven).
[34] Nordisk Ministerråd (2024), Deklaration om nordisk sprogpolitik, https://pub.norden.org/politiknord2024-710/deklaration-om-nordisk-sprogpolitik.html (tilgået 22. september 2026).

sammenhænge skal stille valgmateriale, stemmesedler eller fornøden sproglig assistance til rådighed, så den demokratiske stemmeret ikke bliver illusorisk på grund af sprogbarrieren.

I forhold til kriminalretten indeholder artikel 14, stk. 3, litra a og f, sproglige retsgarantier til den anklagede under en straffesag, herunder et ubetinget krav på straks at blive underrettet på et sprog, som den anklagede forstår, om anklagens art og indhold (litra a), samt gratis tolkebistand, hvis den anklagede ikke forstår eller taler det sprog, der benyttes i retten (litra f).

Blandt andre vedtagelser fra FN med betydning for sprogrettigheder kan anføres FN's Erklæring af 1992 om rettigheder for personer tilhørende nationale eller etniske, religiøse og sproglige mindretal. Her følger det af artikel 2 og 4, at stater skal skabe betingelser, der gør det muligt for mindretal at udtrykke deres særpræg og deltage fuldt ud i landets sociale, økonomiske og politiske liv. Dette kan indebære, at myndighederne må sikre adgang til information om demokratiske processer på mindretallenes egne sprog.

4.5. FN's Børnekonvention

FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder (FN's Børnekonvention) er gældende i Grønland som følge af, at Danmark i 1993 tilbagetrak sit territoriale forbehold for konventionens anvendelse i Grønland.[35]

Børnekonventionens artikel 12 indeholder en forpligtelse til at sikre, at et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, har ret til at udtrykke synspunkter i forhold, der vedrører barnet. Af stk. 2 følger det dertil, at barnet skal gives mulighed for at udtale sig i enhver behandling ved dømmende myndighed eller forvaltningsmyndighed af sager, der vedrører barnet. En udtalelse fra FN's Børnekomité påpeger, at deltagelse efter artikel 12 afhænger af pålidelig kommunikation, hvorfor der om nødvendigt bør stilles en tolk til rådighed på alle stadier af sagsbehandlingen.[36]

Dertil kommer i børnekonventionens artikel 40 særlige sprogrettigheder i det kriminalretlige system, herunder gratis tolkebistand, til børn, der mistænkes, anklages eller er fundet skyldig i at have begået en kriminalretlig overtrædelse.

Børnekonventionen indeholder ikke herudover en generel oversættelsesforpligtelse i alle sager, men det er ved konventionen forudsat, at det offentlige sikrer oversættelse og tolkning i det omfang, der er nødvendig at sikre fremmedsprogede børns rettigheder i konkrete sager. For eksempel vil afgørelser truffet efter Inatsisartutlov nr. 8 af 20. juni 2022 om magtanvendelse inden for det sociale område (magtanvendelsesloven) kunne medføre en pligt til oversættelse til et andet sprog end grønlandsk for at sikre, at et barn reelt kan forstå en truffen afgørelse og dens konsekvenser. Denne pligt følger bl.a. af børnekonventionens forudsætninger, uanset at magtanvendelsesloven efter sin ordlyd ikke stiller udtrykkelige krav om oversættelse eller tolkning.

5. Sammenfatning og vurdering

I dette afsnit ordnes de oversættelses- og tolkningskrav, der blev identificeret i redegørelsens afsnit 3, efter de hensyn, som reglerne primært tilgodeser. På denne baggrund gives der en overordnet vurdering af, hvorvidt der kan være retlige hindringer for en ophævelse eller reduktion af de pågældende oversættelseskrav, og den hertil knyttede administrative praksis. Det må i denne sammenhæng erindres, at lovgiveren som regel har en betydelig frihed ved tilrettelæggelsen af samfundslivets rammer.

[35] BKI nr. 90 af 7. oktober 1993 om Danmarks tilbagetrækning af territorialt forbehold for så vidt angår Færøerne og Grønland over for FN-konventionen om Barnets Rettigheder.
[36] Committee on the Rights of the Child, General Comment No. 6 (2005): Treatment of Unaccompanied and Separated Children Outside Their Country of Origin. CRC/GC/2005/6. United Nations, præmis 25. Tilgængelig på: https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=d4zCyuJuMBKDwhvJiwxosuXsi4EJ3%2BI%2BAa6y8Bs7pH3QfjSQpPPTHYmXWUE7g1piecOV%2BJnilt%2B4JLFqg4%2FazQ%3D%3D (Tilgået: 29. september 2026).

De begrænsninger, som lovgiveren skal respektere, er ofte af mere overordnet karakter, såsom forfatningsretlige principper, demokratisk-retsstatslige principper og internationale regler og principper, der kan være åbne for fortolkning og dynamisk udvikling. Dette kan i de konkrete tilfælde gøre det svært at fastlægge den præcise udstrækning af de retlige rammer for lovgiverens virke, hvilket kan give denne bedømmelse en blandet juridisk-politisk karakter.

På denne baggrund gengiver nærværende afsnit Naalakkersuisuts nuværende forståelse af de eksisterende oversættelseskravs baggrund, virkning og undværlighed. Afsnittet er ikke valideret af eksterne parter, og det ligger i sagens natur, at forskellige parter kan anlægge forskellige synspunkter, når det kommer til bedømmelser af juridisk-politisk karakter.

5.1. Regler, der definerer forvaltningsrettens almindelige sprogkrav

De almindelige forvaltningsretlige regler for borgernes sproglige betjening fremgår af sagsbehandlingsloven og sprogpolitikloven. Disse regler, der er af generel og overordnet karakter, finder anvendelse i alle tilfælde, hvor lovgivningen ikke fastsætter mere specifikke regler for konkrete sagstyper.

Ifølge sagsbehandlingslovens § 7 a kan en borger, der er part i en sag, tilkendegive, at vedkommende ønsker at blive betjent på grønlandsk eller dansk, hvilket er bindende for myndigheden.

En ophævelse af denne bestemmelse er mulig, men ville resultere i, at myndighederne i det væsentlige skulle følge samme princip om dobbeltsproget betjening på et ulovbestemt grundlag. Dette beror i det væsentlige på 3 årsager:

For det første er Grønland omfattet af Den Europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog. Denne menneskerettighedstraktat, som er beskrevet i redegørelsens afsnit 4.2, forpligter de offentlige myndigheder til at sikre befolkningens danske sproggruppe et vist mål af ligestilling med det grønlandsktalende befolkningsflertal, når det gælder den sproglige betjening i den offentlige sektor. Herved lægges det til grund, at det danske sprog formentligt må anses som, eller ligestilles med, et ikke-territorialt mindretalsprog i pagtens forstand. Dermed menes et sprog, der anvendes af et mindretal af landets statsborgere, uden at sproget har karakter af et geografisk afgrænset (territorialt) mindretalssprog.

For det andet er den politiske margen, der tilkommer lovgiveren ved implementeringen af Den Europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog, inden for Grønlands nuværende retlige rammer begrænset af selvstyrelovens forudsætning om, at borgerne i Grønland kan bede myndighederne om at betjene dem på dansk i stedet for landets officielle sprog grønlandsk. Således lagde selvstyrelovens forarbejder vægt på borgernes ret til at fremsætte en for myndighederne bindende tilkendegivelse om at blive betjent på dansk, sådan som det er tilsikret i sagsbehandlingslovens § 7 a. Denne forudsætning hindrer ikke, at lovgiveren tager sagsbehandlingslovens § 7 a op til fornyet overvejelse. En revision af bestemmelsen ville imidlertid rejse spørgsmålet om, hvordan selvstyrelovens forudsætninger og det sproglige mindretals rettigheder ellers skal tilgodeses. Dette spørgsmål ville mest passende skulle afklares under inddragelse af rigsmyndighedernes retsopfattelse.

For det tredje er både Grønland og Danmark omfattet af den nordiske sprogkonvention, som er beskrevet uddybende i afsnit 4.3, og som sikrer såvel fastboende borgere som besøgende sproglige rettigheder i forhold til myndighedsbetjeningen i de kontraherende lande. På denne baggrund kan grønlandske myndigheder som udgangspunkt ikke nægte at betjene nordiske statsborger fra kontraherende stater på deres modersmål. I forhold til dansktalende statsborgere ville en afskaffelse eller indskrænkning af sagsbehandlingslovens § 7 a også på denne baggrund føre til, at den nuværende praksis med borgerbetjening på dansk i kernen skulle fortsætte, hvis sprogkonventionen skal respekteres i både ord og ånd.

Ovenstående betragtninger er ikke en udtømmende opregning af de hensyn, der bør tages i betragtning ved en vurdering af sagsbehandlingslovens § 7 a og den hertil knyttede myndighedspraksis. Blandt

andre overvejelser med relevans for vurderingen kan nævnes udstrækningen af myndighedernes vejledningspligt, jf. sagsbehandlingslovens § 7, den ulovbestemte undersøgelsespligt (officialmaksimen) og andre forvaltningsretlige,[37] forfatningsretlige[38] og menneskeretlige[39] principper.

Sprogvalgmuligheden i sagsbehandlingslovens § 7 a skal endvidere ses i sammenhæng med sprogpolitiklovens § 3, der indeholder hovedprincipperne for myndighedernes sproglige betjening af borgerne. Det fremgår af bestemmelsen, at den sproglige betjening er prioriteret på tre trin, idet det grønlandske sprog er det officielle sprog i Grønland og *anvendes i offentlige forhold*, jf. stk. 1, mens det danske sprog *kan anvendes* i offentlige forhold, jf. stk. 2, og engelsk og andre fremmedsprog *anvendes i det omfang, der er behov herfor*, jf. stk. 3.

Denne prioritering stemmer overens med det før beskrevne udgangspunkt, hvorefter det grønlandske sprog som landets officielle sprog skal anvendes i alle offentlige anliggender, mens det danske sprog i udvalgte sammenhænge kan blive anvendt efter borgernes behov. Til sammenligning kan engelsk og andre fremmedsprog kun i mindre grad kræves anvendt af det offentlige, afhængigt af sprogets betydning for, at borgerens kan varetage sin retsstilling ifølge lovgivningen mv. Nordiske sprog nyder imidlertid en fortrinsstilling som følge af den nordiske sprogkonvention, således at myndighederne her kan være undergivet mere vidtgående forpligtelser til at anvende tolkning m.v. sammenlignet med øvrige fremmedsprog. Om det færøske sprog må det antages, at det i Grønland bør nyde samme anerkendelse og retsstilling som i Danmark, idet spørgsmålet dog erfaringsmæssigt sjældent har praktisk betydning, når borgere med færøsk som modersmål kommer i kontakt med grønlandske myndigheder.

5.2. Regler, der konkretiserer forvaltningsrettens almindelige sprogregler

Nogle oversættelsespligter konkretiserer forvaltningsrettens almindelige regler om borgernes sproglige betjening, jf. afsnit 5.1, ud fra de konkrete behov, der gør sig gældende inden for et bestemt sagsområde. Således indeholder sundhedslovgivningen regler, hvorefter en klage skal kunne indgives på patientens modersmål, og hvorefter sundhedsvæsenet skal sikre, at klagesagens væsentlige dokumenter i fornødent omfang bliver oversat til og fra patientens modersmål. Både tjenestemandsloven for Inatsisartut og tjenestemandsloven for selvstyret og kommunerne bestemmer, at en tjenestemand ved suspension og disciplinærforfølgning er berettiget til at give møde med en tolk og efter omstændighederne kan have krav på godtgørelse af udgifter dertil.

Bestemmelser af denne art udmønter sagsbehandlingslovens § 7 om vejledningspligt, § 7 a om sprogvalg og sprogpolitiklovens § 3 om sproglig betjening. Det er i høj grad en politisk vurdering, i hvilket omfang det er hensigtsmæssigt med sådanne præciseringer i lovgivningen af, hvordan forvaltningsrettens og sprogpolitikkens krav skal udmøntes inden for konkrete sagsområder. Begge love bygger i deres nuværende form på en forudsætning om, at forskellige retsområder kan tilsige forskellige niveauer for sproglig betjening. Eksempelvis kan retsområder, der indebærer store byrder, risici eller kontrolbehov, kræve meget klare og ensartede oversættelses- og tolkningsregler af hensyn til retssikkerheden, mens det på andre sagsområder vil være mere hensigtsmæssigt at overlade myndighederne en større skønsmargen i de enkelte situationer, så anvendelsen af oversættere og tolke kan ske på en ressourcebevidst måde.

[37] Et fravær af en udtrykkelig lovregulering ville bl.a. blive udfyldt gennem større vægt på uskrevne retskilder, så som forvaltningsretlige principper og principperne for god forvaltningsskik.
[38] Såvel selvstyreloven, grundloven og det eksisterende forfatningsudkast (jf. Forfatningskommissionens betænkning af 2023) bygger på princippet om et demokratisk retssamfund, hvor sproglige rettigheder også kan udspringe af et forfatningsretligt krav om borgernes ligebehandling m.v.
[39] De internationale menneskeretlige regler, der er beskrevet i redegørelsens afsnit 4, må ikke forstås som en udtømmende opregning af de internationale regler og standarder på menneskerettighedsområdet, der har betydning for Grønland. Der er tale om et omfattende og komplekst retsområde, der kun vanskeligt fra fremstilles i sin helhed.

5.3. Regler, der beror på samarbejder med danske, færøske og udenlandske myndigheder

Nogle oversættelsespligter beror på, at grønlandske myndigheder på hjemtagne områder anvender bestemte samarbejdsprocedurer med danske, færøske eller udenlandske myndigheder. Således foreskriver førtidspensionsloven, at fraflytningskommunen skal afholde omkostningerne ved oversættelsen af relevante sagsakter til dansk, når en borger flytter til Danmark eller til Færøerne. Patientklage- og erstatningsloven kræver, at Landslægeembedet sikrer relevant og nødvendig oversættelse til dansk og grønlandsk af sagsmaterialet, hvis en sag skal behandles af danske myndigheder.

I det omfang, at samarbejder med danske, færøske eller udenlandske myndigheder opretholdes, kan behov for oversættelser ikke undgås. For at klargøre retstilstanden for de berørte myndigheder og borgere har lovgivningen i de valgte eksempler valgt at tydeliggøre den ansvars- og omkostningsfordeling, der er aftalt med de udenlandske myndigheder. Sådanne klargørende bestemmelser kan i princippet ophæves og erstattes af vejledninger og interne retningslinjer. En sådan fremgangsmåde ville dog gøre retstilstanden mindre gennemskuelig for borgerne og myndigheder og bør derfor kun overvejes, hvor der kan anføres konkrete fordele ved ændringen.

5.4. Regler, der sikrer borgernes beskyttelsesniveau i kontraktforhold

Ifølge lejeloven skal en lejeaftale indgås på autoriserede, trykte formularer på grønlandsk og dansk. Ifølge ansættelsesbevisloven har arbejdstageren ret til at modtage et ansættelsesbevis på grønlandsk, dansk eller et andet sprog, som arbejdstageren forstår.

Disse bestemmelser er udtryk for, hvilket beskyttelsesniveau lovgiveren ønsker at tilkende borgeren som den svage part i bestemte private aftaler, og reglerne er for så vidt beslægtet med bestemmelser om varemærkning og anden forbrugerrettet information. Der er som udgangspunkt intet til hinder for at justere dette beskyttelsesniveau gennem en lovændring, men det må tages i betragtning, at formålet med de pågældende love som regel afhænger af, at borgerne kan forstå den information, som lovgivningen bindende tilsikrer dem.

Såfremt f.eks. ansættelsesbeviser fremover udelukkende skulle udstedes på grønlandsk, ville det alt andet lige aflaste arbejdsgiverne på bekostning af arbejdstagerne, da medarbejderen i udgangspunktet selv skulle skaffe sig oversættelse for egen regning. Det må i så fald erkendes, at ansættelsesbevislovens hensigt om at beskytte arbejdstageren gennem fuld gennemsigtighed om ansættelsesforholdets væsentlige vilkår ikke kan opnås, i det omfang at arbejdstageren ikke forstår de oplysninger, arbejdsgiveren har pligt til at yde. Det kunne dermed blive uklart, hvorvidt arbejdsgiveren på andet grundlag, såsom den aftaleretlige loyalitetsgrundsætning, er forpligtet til at sætte arbejdstageren i stand til at forstå de oplysninger, arbejdsgiveren giver. Mere fremkommelig kunne det derfor være med en lovændring, der f.eks. blot sikrer, at ansættelsesbeviset udstedes på et sprog, medarbejderen forstår. Dette krav kan evt. stilles i tillæg til, at beviset altid skal udstedes på grønlandsk for at sikre dets anvendelighed på det grønlandske arbejdsmarked.

5.5. Regler, der beror på uddannelsesmæssige hensyn til borgerne

Et antal oversættelsespligter beror på, at borgerne skal sikres lige adgang til uddannelse, uanset hvilken sproggruppe de tilhører i befolkningen. Således åbner lovgivningen mulighed for aflæggelse af eksamen på andet sprog end grønlandsk inden for folkeskolen, erhvervsuddannelserne, den pastoralteologiske uddannelse og de videregående uddannelser.

Det beror i udgangspunktet på en politisk vurdering, i hvilket omfang landets uddannelser skal målrettes de forskellige befolkningsgrupper på helt ensartet vis. Der må iagttages forfatningsretlige og menneskeretlige aspekter ved denne vurdering, idet lovgiveren eksempelvis skal respektere grundlovens § 76, hvorefter alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen. Denne

bestemmelse gælder både børn med statsborgerskab uanset modersmål og fremmedsprogede børn med migrantbaggrund.

Adgangen til andre uddannelsestilbud må reguleres under hensyntagen til lighedsgrundsætningen og menneskeretlige regler, herunder Den Europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog, som er beskrevet i redegørelsen afsnit 4.2. Denne traktat er vendt imod enhver usaglig forskelsbehandling, udelukkelse, begrænsning eller særbehandling af mindretalssproget og har bl.a. til hensigt at sikre sproglig inklusion af alle statsborgere inden for undervisning, uddannelse og massemedier. En mere grundig analyse af, hvordan en inkluderende adgang til landets forskellige uddannelsestilbud bør sikres i detaljen, ville falde uden for rammerne af nærværende redegørelse.

5.6. Regler, der skal sikre markedskonkurrence

Ifølge udbudslovens forarbejder skal udbudsbekendtgørelsen offentliggøres på både grønlandsk og dansk samtidigt.

Bestemmelsen skal ses på baggrund af, at de erhvervsaktører, der er aktive på det grønlandske marked, kan have henholdsvis grønlandsk eller dansk som deres primære arbejdssprog. Ved at ligestille de potentielle tilbudsgivere i den sproglige betjening under udbudsprocessen, tilgodeses udbudsreglerne formål om at sikre, at det offentlige får tilbudt de bedst mulige priser, der er tilgængelige for varer og tjenesteydelser på det grønlandske marked. Der ses ingen retlig hindring for at afskaffe oversættelseskravet, om end det vil have til følge, at nogle markedsaktører skulle anvende flere økonomiske og tidsmæssige ressourcer på at kunne deltage i udbudsprocessen. Alt andet lige kan dette resultere i, at der afgives færre og mindre gunstige tilbud under offentlige udbud. Afhængigt af det interne arbejdssprog hos de berørte myndigheder kan der også blive et større ressourceforbrug til myndighedsinterne oversættelser hos den udbydende myndighed og hos eventuelle klageinstanser.

Ifølge filmlovgivningen skal Grønlands Filminstitut offentliggøre nogle nærmere definerede oplysninger på grønlandsk, dansk og engelsk på deres hjemmeside. Kravet gælder både ansøgningsfrister til filmlicenser og bestemte informationer om meddelte filmtilladelser.

Bestemmelsen skal ses på baggrund af, at filmloven har til hensigt at tiltrække danske og internationale filmproducenter og samarbejdspartnere til grønlandsk filmproduktion. Til dette formål søger filmlovgivningen at skabe administrative rammer, der er attraktive for lovens målgrupper, herunder gennem en international sproglige betjening af mulige interessenter. Der ses ingen retlig hindring for at afskaffe de oversættelseskrav, der sikrer interessenternes internationale sproglige betjening. Det må dog erkendes, at filmlovgivningens formål risikerer at blive forspildt i et betydeligt omfang, såfremt interessenternes sproglige betjening forringes i medfør af sådanne ændringer.

5.7. Regler, der skal sikre borgerinddragelse

Miljølovgivningen kan indeholde forudsætninger om, at borgerinddragelse sker på flere sprog end grønlandsk, når der sker offentlige høringer over planlagte aktiviteters virkninger på miljøet (VVM) eller samfundsmæssige bæredygtighed (VSB). Således fremgår det af forarbejderne til mineloven, at et nærmere bestemt høringsmateriale skal offentliggøres på grønlandsk og dansk og evt. på engelsk. Tilsvarende gælder på kulturarvlovgivningens område, at der kan være en pligt til at udarbejde en vurdering på grønlandsk og dansk af en aktivitets virkning på kulturarven. Denne kulturarvsvurdering anvendes bl.a. til en høring af offentligheden, kommunalbestyrelsen, brugere med arealtildeling eller anden ret til arealbrug, samt andre aktører.

I det omfang, at høringer af denne art skal sikre et fuldstændigt beslutningsgrundlag for myndighederne, vil en høring udelukkende på grønlandsk formentlig resultere i, at myndigheden ikke vil modtage alle de informationer, som kunne være kommet frem under en høring, der adresserer samtlige væsentlige sproggrupper i befolkningen. I det omfang, at høringen skal sikre, at befolkningen kan varetage sine rettigheder på miljø- og arealplansområdet m.v., kan der være retssikkerhedsmæssige problemer

forbundet med, at høringen ikke gennemføres i sproglige former, der gør myndighedsinformationen tilgængelig for alle væsentlige befolkningsgrupper på lige fod.

5.8. Regler, der beror på befolkningens politiske betjening på to sprog

Nogle oversættelsespligter beror på, at Inatsisartut i politisk henseende betjener befolkningen på både grønlandsk og dansk. Således sikrer Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut samt Inatsisartuts forretningsorden og praksis, at alle Inatsisartuts debatter kan følges på både grønlandsk og dansk. Endvidere kan alle væsentlige dokumenter, der indgår i Inatsisartuts arbejde, tilgås på begge sprog på Inatsisartuts hjemmeside. Denne praksis skal ses på baggrund af, at en ikke ubetydelig andel af landets vælgerne tilhører den danske sproggruppe, samt at grønlandsk lovgivning kundgøres på både grønlandsk og dansk, så begge sproggrupper i befolkningen kan opnå samme forståelse af de rettigheder og pligter, som lovgiveren foreskriver.

I forlængelse af denne praksis er også Naalakkersuisuts arbejde organiseret, så den skriftlige betjening af Inatsisartut sker på to sprog i alle politiske sager. Denne organisering, som beror på den traditionel fulgte arbejdsfordeling mellem den udøvende og den lovgivende magt, kommer til udtryk i Naalakkersuisuts Forretningsorden såvel som i budgetregulativet og et antal interne cirkulærer, retningslinjer og arbejdsgange i centraladministrationen. Ordningen sikrer samtidig, at centraladministrationen kan fungere tilfredsstillende under anvendelse af arbejdskraft, der ikke behersker grønlandsk fuldt ud, idet Naalakkersuisut indtil videre ikke ser mulighed for at undvære denne rekrutteringsmulighed.

Naalakkersuisut følger desuden Inatsisartuts eksempel med at betjene borgernes informationsbehov på både grønlandsk og dansk, idet også Naalakkersuisuts hjemmesider er fuldt dobbeltsproget. Nogle hjemmesider er desuden oversat til engelsk, enten fordi de kan have særlig interesse for befolkningsgrupper, der hverken behersker grønlandsk eller dansk, eller fordi siderne har relevans for udenlandske besøgende eller erhvervsaktører m.v.

Inden for de enkelte sagsområder foreskriver lovgivningen kun undtagelsesvist betjeningen af borgernes informationsbehov på 2 sprog. Således skal Ligebehandlingsnævnets årsberetning ifølge ligestillingsloven offentliggøres på grønlandsk og på dansk. Da der ifølge gængs praksis ikke kræves konkret lovhjemmel til at betjene befolkningen på disse sprog, kan bestemmelsen anses for undværligt i juridisk henseende. Bestemmelsen kan dog evt. tilkendes en vis symbolsk værdi henset til, at nævnet ifølge sit lovgrundlag har til formål at sikre lige rettigheder for alle borgere og bekæmpe alle former for diskrimination.

5.9. Regler, der sikrer vælgernes ret til demokratisk deltagelse på lige fod

Et antal lovgivninger pålægger myndighederne at tilrettelægge offentlige valghandlinger på en sådan måde, at både grønlandsktalende og dansktalende stemmeberettigede kan udøve deres stemmeret på lige fod. Dette gælder Inatsisartutvalgloven såvel som kommunalvalglovens bestemmelser om kommunalbestyrelsesvalg, bygdebestyrelsesvalg og menighedsrepræsentationsvalg, samt den lovgivning, der regulerer valg til borgerrådet i Pituffik.

Der tilkommer både lovgiveren og myndighederne en vis skønsmargen i spørgsmålet om, hvordan der kan sikres lige adgang til landets demokratiske valghandlinger uanset vælgernes modersmål. En regulering, der måtte resultere i usaglig forskelsbehandling, udelukkelse, begrænsning eller særbehandling af vælgere på grund af deres sproglige forudsætninger ville imidlertid rejse omfattende problemer i forhold til selvstyreloven, grundloven og en række internationale menneskeretlige regler og normer. Grønlands selvstyreordning bygger på en forudsætning om, at valghandlinger gennemføres efter internationale demokratisk-retsstatslige principper, som de bl.a. opfattes af de Forenede Nationer (FN), Europarådet og Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE). Efter ingen af disse standarder ville en usaglig forskelsbehandling af vælgere på grund af sprog blive anset for acceptabelt, hvilket kalder på tilbageholdenhed i forhold til ændringer i nuværende regler på praksis.

5.10. Regler, der beror på befolkningens kirkelige betjening

Kirkelovgivningen indeholder en bestemmelse, der sikrer oversættelse af liturgiske tekster mv., der skal autoriseres, jf. bekendtgørelsen om autorisation af liturgi, ritualer, salmebøger og salmebogstillæg. Endvidere lægger reglerne om bispevalg op til, at valghandlingen i et vist omfang tilrettelægges, så både grønlandsktalende og dansktalende stemmeberettigede kan udøve deres stemmeret på lige fod.

Disse bestemmelser skal ses på baggrund af, at Kirken i Grønland er organiseret som et stift under den danske Folkekirke. Inden for disse rammer ses der ingen væsentlige muligheder for at undgå de oversættelsesbehov, som lovgivningen adresserer.

5.11. Regler, der beror på dobbeltsprogethed i administration

Nogle oversættelsespligter beror på, at lovgiveren eller den regeludstedende myndighed forventer, at væsentlige sagsdokumenter vil foreligge på et andet sprog end det eller de interne arbejdssprog, der anvendes i en offentlig forvaltning. Således regnes børnelovens frist for en udtalelse fra Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg fra det tidspunkt, hvor alt sagsmateriale foreligger på to sprog. Lov om Grønlands Råd for Menneskerettigheder indeholder hjemmel til afholdelse af bl.a. tolkeudgifter ved rådets møder. Bekendtgørelse om lærerråd og fælleslærerråd indeholder regler om tolkning og finansiering af tolkeudgifter. Vedtægten for Grønlands Radio (KNR) bestemmer, at referater af KNR's bestyrelsesmøder inden 2 uger fra godkendelse skal fremsendes på grønlandsk og dansk til departementet for kultur. Bestemmelsen antages at lette departementets opgave med at føre det overordnede tilsyn med institutionens virke.

Regler af denne art kan som udgangspunkt undværes, fordi myndighedernes oversættelsesbehov som oftest kan tilgodeses uden særlig hjemmel i lovgivningen. Det vil heller ikke altid være hensigtsmæssigt at bygge en lovgivning på en forudsætning om dobbeltsprogethed i forvaltningen, da disse forhold underligger løbende ændringer i takt med, at medarbejdere samt medlemmer i bl.a. råd og nævn udskiftes. Generelt kan det på den beskrevne baggrund være at foretrække, at forvaltningens interne oversættelsesbehov styres fleksibelt gennem interne retningslinjer, instrukser og procedurer. Det tilkommer herefter lovgiveren og de regeludstedende myndigheder at fortage de nærmere afvejninger angående reglerne udformning i hvert enkelt tilfælde.

5.12. Regler, der sikrer borgerne en oversættelsesservice ved offentlig attestation m.v.

Kirkelovgivningen giver borgerne mod betaling af et gebyr adgang til at få udstedt en kirkebogattest på 2 sprog, som er grønlandsk og engelsk. Lovgivningen for den gymnasiale uddannelse foreskriver, at beviser og attestationer skal affattes på grønlandsk, dansk og engelsk. Inden for de videregående uddannelser bestemmer lovgivningen, at eksamensbeviser skal udfærdiges på grønlandsk og dansk, samt at den færdiguddannede kan forlange sit eksamensbevis udfærdiget på engelsk. Desuden skal uddannelsesinstitutionen udstede et engelsksproget Diploma Supplement, som i et internationalt anerkendt format bl.a. beskriver uddannelsesinstitutionen samt uddannelsens faglige retning, indhold, niveau og sigte. Bekendtgørelse om Ph.d.-graden fastslår, at Ilisimatusarfik skal udstede et nærmere beskrevet Ph.d.-bevis på grønlandsk, dansk og engelsk til den færdiguddannede.

Regler af denne art er udtryk for det serviceniveau, lovgiveren ønsker at tilbyde borgerne i forhold til deres behov for, at myndighederne attesterer bestemte resultater på andre sprog end landets officielle sprog grønlandsk. Et sådant behov kan uanset borgerens eget sprog opstå i forhold til myndigheder, institutioner og organisationer, der måtte befinde sig i Grønland, i Danmark eller i udlandet. Hvor myndighederne ikke tilbyder attestation på et sprog, der dækker borgerens behov, påhviler det borgeren selv at drage omsorg for attestens oversættelse og for, at oversættelsen certificeres på en måde, som tredjemand accepterer i hver given situation. Denne proces med privat oversættelse og certificering af en myndighedsattest kan være både tidskrævende og omkostningstung for borgeren. Navnlig

udenlandske myndigheder og institutioner vil som udgangspunkt ikke anerkende oversættelser af grønlandske myndighedsattester, medmindre disse er bekræftet på den i folkeretten anerkendte måde, som kaldes "legalisering".[40]

Den traditionelle legaliseringsproces, som er sikret folkeretlig anerkendelse, foretages af modtagerlandets ambassade eller konsulat efter involvering af bl.a. det danske udenrigsministerium. For at forenkle denne besværlige proces er der indgået en international konvention, Apostillekonventionen,[41] som bemyndiger udenrigsministeriet til at dokumentere en oversættelses korrekthed gennem en påtegning ("apostille"), der skal anerkendes i samtlige konventionslande. For nærværende er Grønland imidlertid ikke omfattet af Apostillekonventionen, således at konventionens forenklede procedurer som udgangspunktet ikke kan påberåbes af borgere i Grønland.[42]

Mens der herefter intet er til hinder for, at lovgiver og de regeludstedende myndigheder vælger at begrænse befolkningens mulighed for at få udstedt myndighedsattester på andre sprog end landets officielle sprog grønlandsk, kan sådanne ændringer været forbundet med betragtelige ulemper for borgerne.

Ifølge uddannelsesloven skal studieordningerne for de videregående uddannelser indeholde oplysninger om uddannelsens betegnelse på grønlandsk, dansk og engelsk. Dette er ikke en egentlig attestationsregel, men bestemmelsen tjener et beslægtet formål, da den bl.a. kan spare den studerende for at føre bevis for uddannelsens art over for danske og udenlandske myndigheder og institutioner. Lovbestemmelsen letter dermed de studerendes muligheder for at benytte bl.a. studie- og arbejdstilbud uden for Grønland. Også her gælder, at der ingen retlige hindringer er for at afskaffe den pågældende oversættelsespligt, men at en ændring af regler og praksis risikerer at medføre en mærkbar serviceforringelse for de studerende til gengæld for en ret ubetydelig ressourcebesparelse i uddannelsessektoren. Det må her tages i betragtning, at de uddannelsessøgende vil bedømme attraktiviteten af de grønlandske uddannelsestilbud bl.a. efter de faktorer, der er bestemmende for uddannelsens anerkendelse og anvendelighed uden for landets grænser.

[40] De nærmere regler om legalisering af dokumenter findes beskrevet på Udenrigsministeriets hjemmeside: om https://um.dk/rejse-og-ophold/legalisering/legalisering-af-udenlandske-dokumenter/
[41] Jf. Konvention af 5. oktober 1961 om ophævelse af kravet om legalisering af udenlandske offentlige dokumenter.
[42] Danmark er oprindeligt tiltrådt Apostillekonventionen med et territorialt forbehold for både Grønland og Færøerne. For Færøernes vedkommende blev konventionen gjort anvendelig i 2021.

Bilag 1. Liste over Inatsisartutlove med oversættelseskrav

Inatsisartut har i sin beslutning EM 2025/147 pålagt Naalakkersuisut at:

> *"Redegørelsen skal blandt andet indeholde en angivelse af hvilke love, som vil være nødvendige at ændre i forhold til eventuelle fjernelser af krav."*

Nedenfor findes en sammenfattende liste over de Inatsisartutlove, som er identificeret og beskrevet i denne redegørelse:

- Landstingslov nr. 4 af 20. maj 1998 om tjenestemænd ansat ved Landstingets institutioner.
- Landstingslov nr. 21 af 18. december 2003 om Grønlands Hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland.
- Inatsisartutlov nr. 7 af 19. maj 2010 om sprogpolitik.
- Inatsisartutlov nr. 2 af 29. november 2013 om ændring af Inatsisartutlov om Kirke.
- Inatsisartutlov nr. 27 af 28. november 2016 om valg til kommunalbestyrelser, bygdebestyrelser og menighedsrepræsentationer.
- Landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning, jf. Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 4 af 20 april 2021.
- Inatsisartutlov nr. 6 af 12. juni 2019 om udbud i forbindelse med indkøb af varer og tjenesteydelser i offentlige myndigheder og institutioner.
- Inatsisartutlov nr. 14 af 24. november 2020 om valg til Inatsisartut.
- Inatsisartutlov nr. 16 af 21. november 2022 om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet (Ansættelsesbevisloven).
- Forretningsorden for Inatsisartut af 24. november 2022.
- Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut, jf. Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 15 af 4. april 2023.
- Inatsisartutlov om videregående uddannelser, jf. Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 18 af 27. april 2023.
- Inatsisartutlov nr. 26 af 13. juni 2023 om mineralaktiviteter.
- Inatsisartutlov om støtte til børn, jf. Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 11 af 16. marts 2024.
- Inatsisartutlov om Grønlands Råd for Menneskerettigheder, jf. Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 14 af 16. marts 2024.
- Inatsisartutlov nr. 36 af 4. juni 2024 om ligestilling og anti-diskrimination.
- Inatsisartutlov nr. 50 af 25. november 2024 om patienters klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.
- Landstingsforordning om leje af boliger, jf. Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 32 af 2. april 2025.
- Inatsisartutlov om førtidspension, jf. Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 41 af 6. maj 2025.